

แผนการใช้ที่ดิน

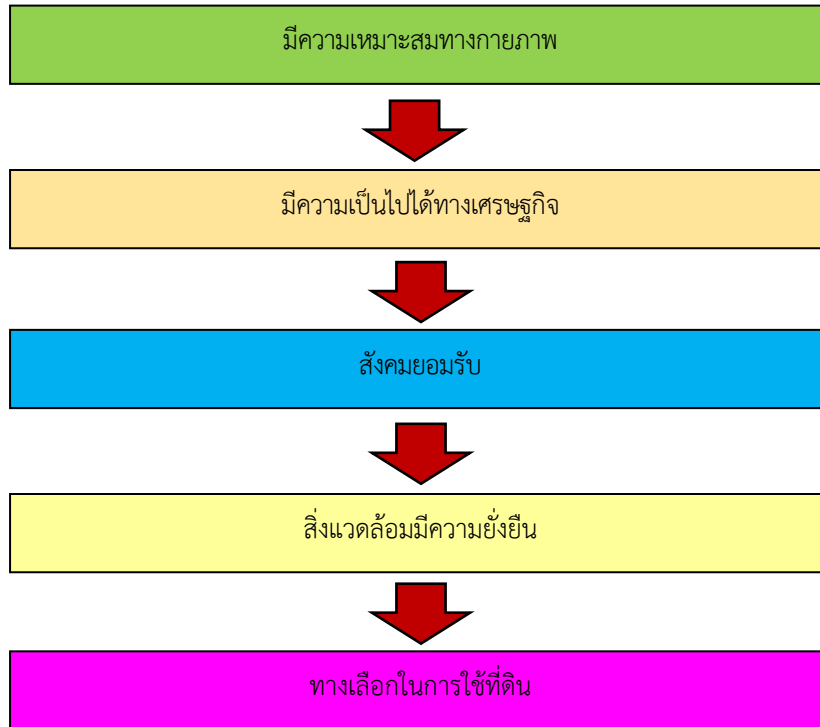
ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

สถานีพัฒนาที่ดินชุมพร
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๑ กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

“แนวทางการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล” ฉบับนี้ได้ยึดหลักการของ UNEP and FAO ที่กำหนดไว้ในเอกสารชื่อ “Negotiating a Sustainable Future for Land” ซึ่งมีขั้นตอนในการ กำหนดทางเลือกในการใช้ที่ดิน ดังนี้

หลักการดังกล่าวได้นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของประเทศไทย ร่วมกับวิธีการต่างๆ ที่จำเป็นอีกหลายด้าน เช่น Participatory Rural Appraisal (PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน ฯลฯ ซึ่งได้ปรากฏอยู่ในแนวทางการวางแผนการใช้ที่ดินตำบล ฉบับนี้

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญตาราง	ข
สารบัญรูป	ค
บทที่ 1 บทนำ	
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์	1
ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1
ขั้นตอนการดำเนินงาน	1
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	
ที่ตั้งและอาณาเขต	4
การแบ่งส่วนการปกครอง	4
ประวัติและเอกลักษณ์	5
สภาพภูมิประเทศ	5
สภาพภูมิอากาศ	7
สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	11
สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม	17
บทที่ 3 ทรัพยากรธรรมชาติ	
ทรัพยากรป่าไม้	20
ทรัพยากรน้ำ	25
ทรัพยากรดิน	27
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน	
การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	43
ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	48
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	
ทรัพยากรดิน	49
ประเภทการใช้ที่ดิน	49
การประเมินคุณภาพที่ดิน	49
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	
ปรัชญาในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล	53
นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดินตำบลนาขา	54

	การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน	56
	เขตการใช้ที่ดิน	56
	ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน	61
	การจัดการความเสี่ยง	62
บทที่ 7	การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	
	ขั้นตอนการดำเนินงาน	63
	ตัวชี้วัด	63
	กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565	63
	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น	64
	ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	64
	ระยะเวลาดำเนินการ	65
อ้างอิง		69

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ปี 2532-2561	9
ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร	12
ตารางที่ 2-3 สถิติจำนวนประชากรและบ้าน ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร	15
ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตร ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร ปี 2563	16
ตารางที่ 2-5 รายได้เฉลี่ยระดับตำบล ปี 2562	18
ตารางที่ 3-1 ป่าไม้ตามกฎหมาย	20
ตารางที่ 3-2 บ่อบาดาล ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร	25
ตารางที่ 3-3 กลุ่มชุดดินที่พบในตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร	
ตารางที่ 3-4 หน่วยแผนที่ดินต่างๆ ที่พบแพร่กระจายอยู่ในตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร	28
ตารางที่ 3-5 กลุ่มดินตามลักษณะเด่นและข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์ ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร	29
ตารางที่ 3-6 หน่วยแผนที่ดิน ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร	38
ตารางที่ 3-7 สมบัติดิน ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร	39
ตารางที่ 3-8 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร	42
ตารางที่ 5-1 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดินตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร	52
ตารางที่ 6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดิน ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร	54
ตารางที่ 6-2 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร	57

สารบัญภาพ

	หน้า
รูปที่ 2-1 แผนที่ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร	5
รูปที่ 2-2 แผนที่ความลาดชัน ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร	6
รูปที่ 2-3 แผนที่ภูมิประเทศ ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร	6
รูปที่ 2-4 เส้นชั้นน้ำฝน ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร	10
รูปที่ 2-5 กราฟสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดชุมพร	11
รูปที่ 2-6 แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลนาขา	14
รูปที่ 2-7 สัดส่วนคร่าวเรือนเกษตร ตำบลนาขา	16
รูปที่ 2-8 ต้นแบบการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร ตำบลนาขา	19
รูปที่ 3-1 ป่าไม้ตามกฎหมาย ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร	22
รูปที่ 3-2 การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร	23
รูปที่ 3-3 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ตำบลถ้ำสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร	24
รูปที่ 3-4 อุทกธรณีวิทยาแสดงศักยภาพน้ำบาดาลและชนิดชั้นหินให้น้ำ ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร	26
รูปที่ 3-5 ภูมิประเทศและชุดดิน ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร	40
รูปที่ 3-6 ทรัพยากรดิน ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร	41
รูปที่ 3-7 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร	42
รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลนาขา	47
รูปที่ 4-2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร	48
รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร	61
รูปที่ 7-2 ลำน้ำสาขาต่างๆ	66

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 (1) ได้กำหนดให้มีการ “วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทยให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน” ต่อมาได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผน การปฏิรูปประเทศ ลงวันที่ 6 เมษายน 2561 มีแผนการปฏิรูปด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดให้มีการ จัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และ การพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดินตำบล จำนวน 7,225 ตำบล ให้แล้วเสร็จ ภายในปี 2565 ตลอดจนนำแผนการใช้ที่ดินตำบลไปสู่การปฏิบัติเพื่อเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ แห่ง ราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศ แผนปฏิรูปประเทศ ดังกล่าวข้างต้น จึงได้จัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร ขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อให้การใช้ที่ดินในตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร มีผลตอบแทนสูงสุด ต่อหน่วยเนื้อ ที่และเป็นไปอย่างยั่งยืน

1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.3.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2563 - 30 กันยายน 2564

1.3.2 สถานที่ ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.4.1 ทบทวนเอกสารเพื่อรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิที่จะนำมาวิเคราะห์ และใช้ ในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ดังนี้

(1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการ ใช้ที่ดิน ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ภัยธรรมชาติ ฯลฯ

(2) ด้านเศรษฐกิจสังคม ได้แก่ การถือครองที่ดิน การใช้ที่ดิน พืชหลักหรือพืชเศรษฐกิจ ที่สำคัญ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ตลาดสินค้าเกษตร รายได้ รายจ่าย ประชากร โครงสร้างประชากร การศึกษา ฯลฯ

(3) นโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนา กลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การ บริหารส่วนจังหวัด และเทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล

1.4.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟัง ความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเกษตรกรในตำบล

1.4.3 ประเมินคุณภาพที่ดิน

1.4.4 สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการจัดทำ PRA ร่วมกับสภาพการใช้ที่ดิน การถือครองที่ดิน รายแปลงจากแผนที่สำมะโนที่ดิน หรือ แผนที่ภาษีที่ดินในปัจจุบัน ผลจากการประเมินคุณภาพที่ดิน และ กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน (ตามอำนาจหน้าที่ของกรมฯ)

1.4.5 สํารวจข้อมูลทั้ง ภายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ในพื้นที่ตำบลที่ดำเนินการเพิ่มเติม ตาม ประเด็นปัญหาและความต้องการจาก PRA ให้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยการสัมภาษณ์เกษตรกร เป็นรายบุคคล

1.4.6 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินตำบล

1.4.7 รับฟังความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดิน

1.4.8 ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดิน

1.4.9 นำแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ เป้าหมายที่สำคัญ คือ

(1) การที่สภาตำบล หรือ สภาเทศบาลนำแผนการใช้ที่ดินที่มีกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน เข้าไปบรรจุในแผน 3 ปี โดยสภาเทศบาล หรือ สภาตำบล มีมติรับรอง ซึ่งอาจมีการตั้งของเทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการ เช่น งบประมาณที่ดินพิชคลุมดิน ซึ่งปลูกโดยเกษตรกร ในพื้นที่ ตำบลนั้น เป็นต้น

(2) กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินตามอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ในกฎหมาย (มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551) มีการปฏิบัติในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดิน เขตต่างๆ โดยมีงบประมาณดำเนินการในแต่ละปี

(3) กิจกรรมของส่วนราชการต่างๆ ที่จะสนับสนุนความต้องการของเกษตรกรและ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว การขุดเจาะบ่อบาดาล เป็นต้น

1.5 นิยามศัพท์

1.5.1 ที่ดิน (Land)

“**ที่ดิน**” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไปและให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บางลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย (มาตรา 4 ประมวลกฎหมายที่ดิน)

“**ที่ดิน**” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึง “ชีวมณฑลบนพื้นผิวโลก ประกอบด้วย ชั้นบรรยากาศ ชั้นดิน ชั้นหิน ลักษณะความลาดเทของพื้นที่ ลักษณะทางอุทกศาสตร์ พืช สัตว์ และผลที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ทั้งในอดีตและปัจจุบัน” (FAO, 1974)

“**ที่ดิน**” หมายถึง พื้นที่หนึ่งๆ ที่อยู่บนพื้นผิวของโลก ประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและชีวภาพซึ่งมีอิทธิพลต่อการใช้ประโยชน์ที่ดิน ดังนั้น ที่ดินจึงไม่ได้หมายถึงดินเพียงอย่างเดียว แต่จะหมายรวมถึงลักษณะภูมิสัณฐาน (landforms) ภูมิอากาศ (climate) อุทกวิทยา (hydrology) พืชพรรณ (vegetation) และสัตว์ (fauna) ซึ่งการปรับปรุงที่ดิน (land improvement) ได้แก่ การทำชั้นบนดินและการระบายน้ำ เป็นต้น (FAO, 1993)

1.5.2 ดิน (Soil)

“**ดิน**” หมายความว่ารวมถึง หิน กรวด ทราย แร่ธาตุ น้ำ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ ที่เจือปน กับเนื้อดินด้วย (มาตรา 4 พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551)

“**ดิน**” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึง เทหวัตถุธรรมชาติ ซึ่งเกิดขึ้น บนพื้นผิวโลกเป็นวัตถุที่ค้ำจุนการเจริญเติบโต และการทรงตัวของต้นไม้ ประกอบด้วย แร่ธาตุ

และอินทรีย์วัตถุต่างๆ มีลักษณะชั้นแตกต่างกัน แต่ชั้นที่อยู่ต่อเนื่องกันจะมีแนวสัมพันธ์ซึ่งกัน และกันตามขบวนการกำเนิดดินที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระทำร่วมกันของภูมิอากาศ พืชพรรณ วัตถุต้นกำเนิดดิน ระยะเวลา และความต่างระดับของพื้นที่ในบริเวณนั้น (FAO 1974: 39-40)

“ดิน” อินทรีย์วัตถุและอนินทรีย์วัตถุที่ไม่จับตัวแข็งเป็นหินซึ่งปกคลุมพื้นผิวโลก เป็นผลมาจากปัจจัยด้านการกำเนิดและสภาพแวดล้อม ได้แก่ ภูมิอากาศ สิ่งมีชีวิต (พืชและสัตว์) สภาพภูมิประเทศ วัตถุต้นกำเนิดและระยะเวลา ความเหมาะสมต่อการผลิตพืชของดินแตกต่างกัน เนื่องมาจากลักษณะและสมบัติทางกายภาพ เคมีชีวภาพ และสัณฐานวิทยา (คณะกรรมการจัดทำ ปทานุกรมปฐพีวิทยา, 2551: 128)

1.5.3 การใช้ที่ดิน

“การใช้ที่ดิน” หมายถึง การจัดการที่ดินตามที่มนุษย์ต้องการ ซึ่งรวมทั้งการใช้ที่ดินในชนบท เขตชานเมือง และเขตอุตสาหกรรม เป็นต้น (FAO, 1993)

“การใช้ที่ดิน” หมายถึง ผลของความพยายามของมนุษย์ ในการดำเนินการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพพื้นที่ของทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อสนองความต้องการของตนเอง (Vink, 1975)

1.5.4 การวางแผนการใช้ที่ดิน

“การวางนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน” หมายความว่า การวางนโยบายและแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพของดิน และสอดคล้องกับประเภทของที่ดินที่ได้จำแนกไว้

“การวางแผนการใช้ที่ดิน” หมายถึง กระบวนการของการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร เป็นการกำหนดทิศทางของการลงทุน แนวทางของการพัฒนาเทคโนโลยีเป็นการเปลี่ยนแปลงของหน่วยงานต่างๆ ให้ดำเนินการอยู่ในภาพรวมเดียวกัน และเป็นการเพิ่มศักยภาพทั้งในปัจจุบันและในอนาคตเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ (NRC, 1975 และ ADB , 2012)

1.5.5 “เศรษฐกิจที่ดิน” หมายความว่าภาวะความสัมพันธ์ระหว่างประชากรกับที่ดินทางด้านเศรษฐกิจ

1.5.6 “เกษตรกรรม” หมายความว่า การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำและกิจกรรมอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

1.5.7 “การชะล้างพังทลายของดิน” หมายความว่า ปรากฏการณ์ซึ่งที่ดินถูกชะล้างกัดเซาะพังทลายด้วยพลังงานที่เกิดจากน้ำ ลม หรือโดยเหตุอื่นใดให้เกิดการเสื่อมโทรม สูญเสียเนื้อดิน หรือความอุดมสมบูรณ์ของดิน

1.5.8 “การอนุรักษ์ดินและน้ำ” หมายความว่า การกระทำใดๆ ที่มุ่งให้เกิดการระวังป้องกันรักษาดินและที่ดิน ไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม สูญเสีย รวมถึงการรักษา ปรับปรุง ความอุดมสมบูรณ์ของดิน และการรักษาน้ำในดินหรือบนผิวดินให้คงอยู่เพื่อรักษาคุณธรรมชาติให้เหมาะสมในการใช้ประโยชน์ที่ดินในการเกษตรกรรม

1.6 คำสำคัญ

“ดินดี น้ำสมบูรณ์”

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลนาขาเป็นตำบลหนึ่งใน 13 ตำบลของอำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร ห่างจากที่ว่าการอำเภอหลังสวน ไปทางทิศเหนือระยะทางประมาณ 13.50 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 121.38 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 75,863.78 ไร่ เป็นพื้นที่ทำการเกษตร 23,113 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อดังรูปที่ 2-1

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลตะโก อำเภอทุ่งตะโก
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลวังตะกอก ตำบลแหลมทราย อำเภอหลังสวน
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลบางน้ำจืด อำเภอหลังสวน
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลตะโก อำเภอทุ่งตะโก ตำบลวังตะกอก อำเภอหลังสวน

ตำบลนาขามีสถานีรถไฟบ้านควนหินม้าย ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 9 และมีถนนสายหลัก คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 41 ผ่านตำบลนาขาในหมู่ที่ 7 และหมู่ที่ 11 ระยะทางประมาณ 6,000 เมตร ทางหลวงหมายเลข 4097 (สันติสุข-บางน้ำจืด) แยกจากทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 41 ผ่านตำบลนาขา หมู่ที่ 9, หมู่ที่ 11 และหมู่ที่ 12 ออกสู่ชายฝั่งทะเลาวไทย ระยะทางประมาณ 6,050 เมตร ทางหลวงหมายเลข 4098 (ทุ่งขุนสิทธิ์-หนองปลา) แยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 41 ผ่านตำบลนาขา หมู่ที่ 7 ระยะทาง 4,000 เมตร ทางหลวงท้องถิ่น สาย ชพ 2125 (สวนผึ้ง-สะพานสูง) แยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 41 ผ่านตำบลนาขา หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 11 ระยะทางประมาณ 10,500 เมตร และถนนในเขตพื้นที่ตำบลนาขามี 134 สาย ระยะทางประมาณ 152,584 เมตร แยกเป็น

1. ถนน คสล. ระยะทางรวมประมาณ 26,677 เมตร
2. ถนนลาดยาง ระยะทางรวมประมาณ 37,350 เมตร
3. ถนนลูกรัง ระยะทางรวมประมาณ 88,557 เมตร

(องค์การบริหารส่วนตำบลนาขา, 2562)

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร เขตการปกครองในตำบลได้แบ่งออกเป็น 13 หมู่บ้าน ซึ่งอยู่ในเขตผังเมืองรวมเมืองหลังสวนบางส่วน คือ หมู่ที่ 7 มีพื้นที่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติบางส่วน คือ หมู่ที่ 8, 9, 10 และ 13

หมู่ที่ 1 บ้านห้วยน้ย	หมู่ที่ 6 บ้านดอนตาผล	หมู่ที่ 10 บ้านในเหมือง
หมู่ที่ 2 บ้านป่อคุณ	หมู่ที่ 7 บ้านหนองปลา	หมู่ที่ 11 บ้านสวนผึ้ง
หมู่ที่ 3 บ้านป่อโค	หมู่ที่ 8 บ้านสะพานสูง	หมู่ที่ 12 บ้านร่วมใจ
หมู่ที่ 4 บ้านวัดใหม่	หมู่ที่ 9 บ้านควนหินม้าย	หมู่ที่ 13 บ้านห้วยเหมือง
หมู่ที่ 5 บ้านดอนโพธิ์	หมู่ที่ 10 บ้านในเหมือง	

(องค์การบริหารส่วนตำบลนาขา, 2562)

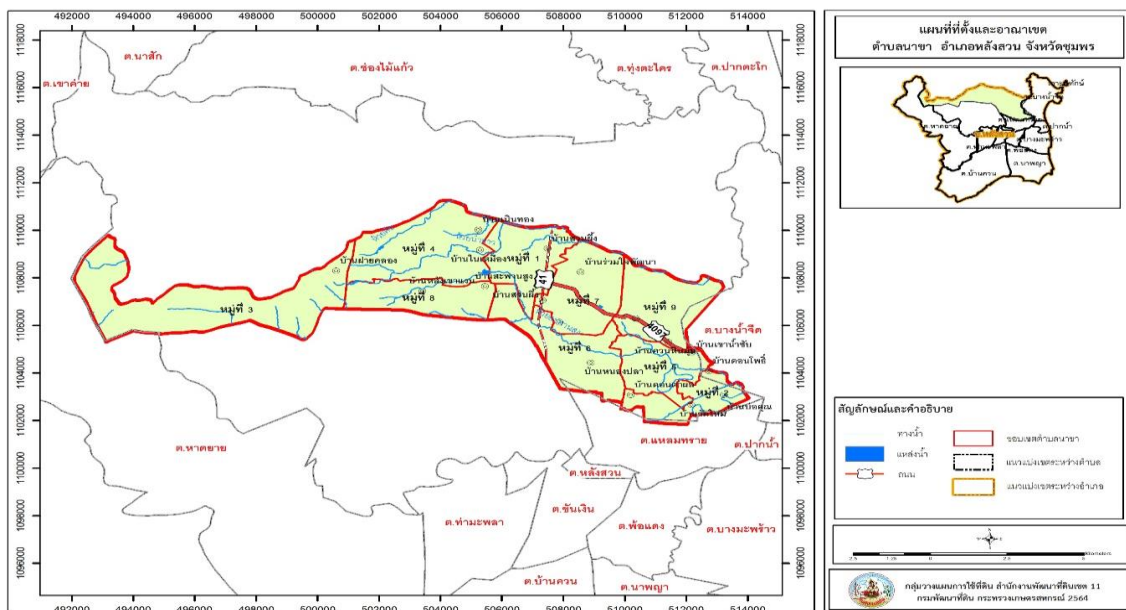
2.3 ประวัติและเอกลักษณ์

เนื่องจากหลังสวนเป็นเมืองเก่าแก่เมืองหนึ่งมาตั้งแต่สมัยโบราณ ชื่อที่เรียกจึงยากที่จะหาหลักฐานได้ว่ามีที่มาอย่างไร แต่เนื่องจากหลังสวนเป็นเมืองที่มีผลไม้มากจนกลายเป็นสินค้าสำคัญของเมืองนี้ ดังนั้น กระทรวงคมนาคมจึงได้สันนิษฐานในปี พ.ศ.2459 ว่า คำว่า “หลังสวน” น่าจะเพี้ยนมาจากคำว่า “รังสวน” หรือ “คลังสวน” ซึ่งหมายถึงแหล่งหรือที่รวมของผลไม้ทุกชนิดนั่นเอง เมื่อครั้งที่พระยาอุปกิตศิลปสาร เดินทางไปตรวจราชการที่เมืองหลังสวน ก็ได้สันนิษฐานเกี่ยวกับที่มาของคำว่า “หลังสวน” ไว้ดังนี้ “...คำว่าหลังสวน จะผิดหรือถูกขอฝากไว้ในที่นี้ด้วยคือ ริมฝั่งทั้งสองของแม่น้ำไม่เห็นมีบ้านเรือนอย่างแม่น้ำเรา มีแต่สวนคร่อมทั้งสองฟาก มีแต่ทางขึ้นลงจากแม่น้ำเท่านั้น ถามผู้แจวเรือว่า แถวนี้อะไรไม่มีบ้านดอกหรือ เขาตอบว่า มี แต่อยู่หลังสวนขึ้นไป ภายหลังข้าพเจ้าไปเที่ยวตามบ้านเหล่านั้น ก็ได้เห็นจริงตามที่เขาพูด จึงสันนิษฐานว่า “เมืองหลังสวน” คงมาจากเค้าที่บ้านเมืองอยู่ข้างหลังสวนลึกเข้าไป...”

องค์การบริหารส่วนตำบลนาขา ยกฐานะจากสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2539 โดยมีนายสานิต พิณวานิช กำนันตำบลนาขา ในขณะนั้นเป็นประธานกรรมการบริหารโดยตำแหน่งคนที่ 1 ปัจจุบันมีนายโชคชัย ว่องกุล ดำรงนายกององค์การบริหารส่วนตำบลนาขาตั้งแต่วันที่ 20 พฤษภาคม 2555 (องค์การบริหารส่วนตำบลนาขา, 2562)

2.4 สภาพภูมิประเทศ

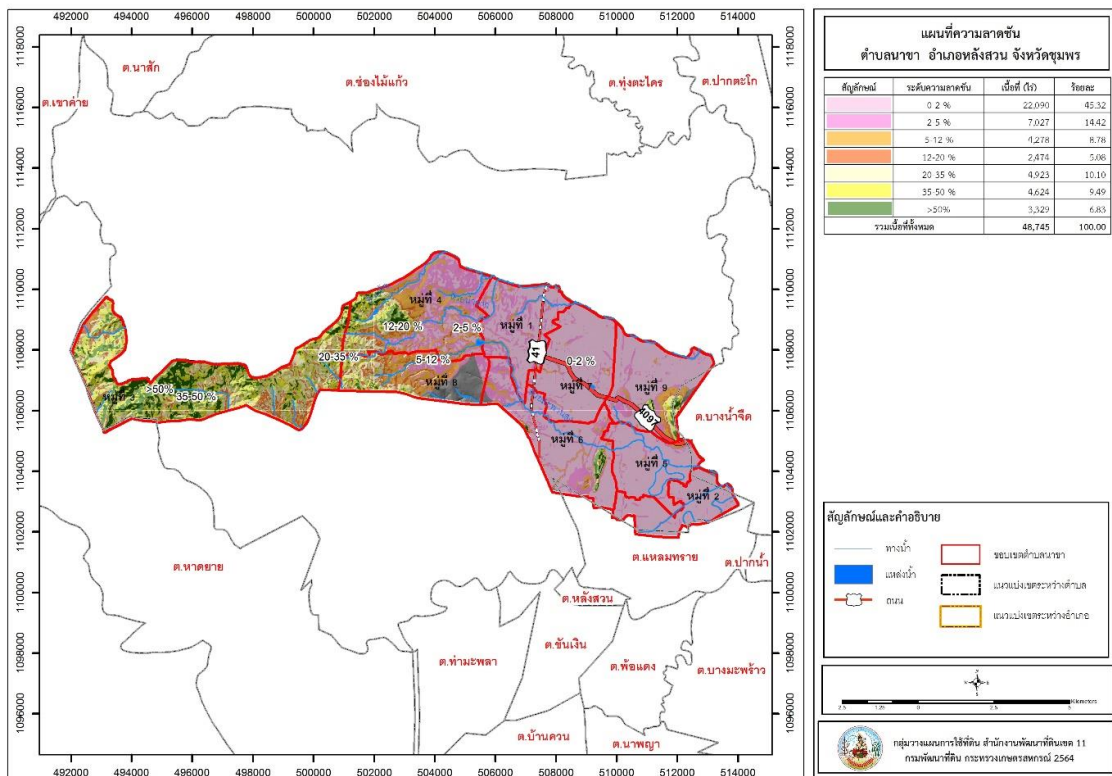
ลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบสลับกับเป็นเนินเขาเล็กน้อยและภูเขาสูง ทางด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ เป็นที่ตั้งของชุมชน พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้เพื่อการเกษตร ทิศตะวันออกเป็นที่ราบประกอบไปด้วยสวนผลไม้และไม้ผลทางการเกษตร ส่วนทางด้านทิศตะวันตกเป็นที่สูง ความอุดมสมบูรณ์ของดินน้อย จึงใช้เพื่อการปลูกพืชเศรษฐกิจประเภทปาล์มน้ำมันและยางพารา (รูปที่ 2-2 และรูปที่ 2-3)

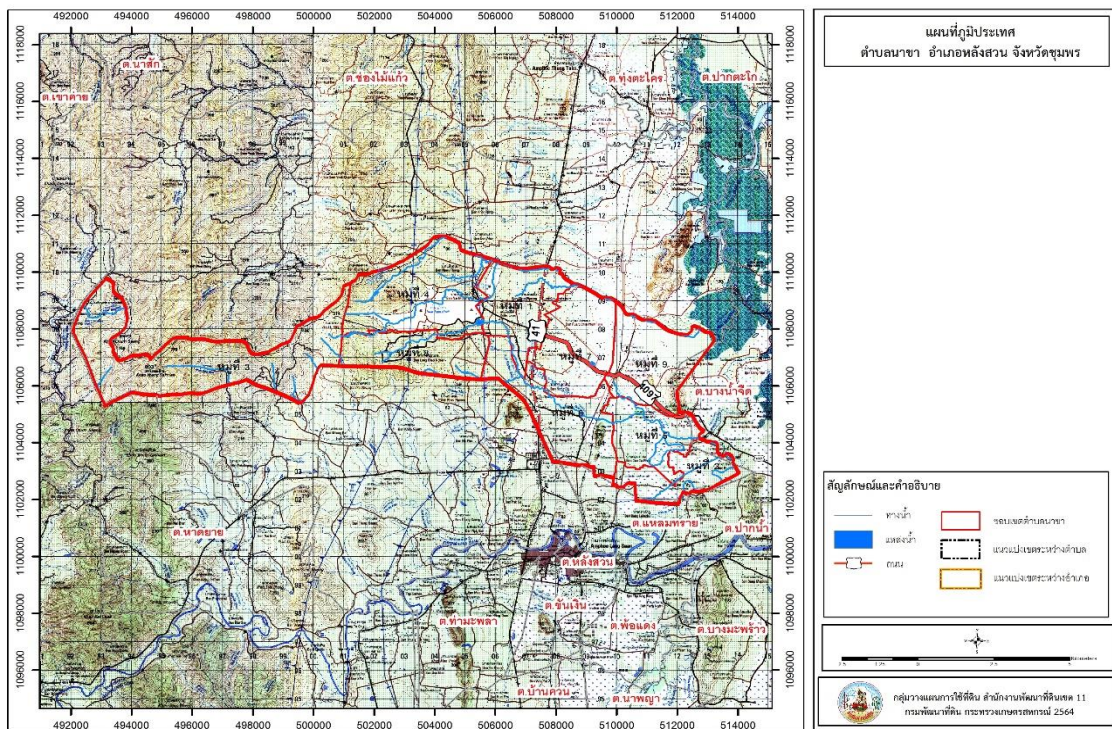
รูปที่ 2-1 แผนที่ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

รูปที่ 2-2 แผนที่ความลาดชัน ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

รูปที่ 2-3 แผนที่ภูมิประเทศ ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

2.5 สภาพภูมิอากาศ

2.5.1 สภาพอากาศทั่วไป

จังหวัดชุมพรอยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุมที่พัดประจำเป็นฤดูกาล 2 ชนิด คือ มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นลมจากทิศตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่านมหาสมุทรอินเดีย พัดพาไอน้ำและความชื้นมาสู่ประเทศไทยระหว่างกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคมทำให้มีฝนตกชุกทั่วไป โดยเฉพาะพื้นที่ด้านตะวันตกซึ่งเป็นด้านรับลมจะมีปริมาณฝนมากกว่าพื้นที่ราบชายฝั่งทะเลด้านตะวันออก ลมมรสุมอีกชนิดหนึ่ง คือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือหรือฤดูหนาว จะมีลมจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นลมเย็นและแห้งจากประเทศจีนพัดปกคลุมประเทศไทย ระหว่างกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ทำให้มีอากาศเย็นลงและมีฝนชุกต่อเนื่องอีกระยะหนึ่ง โดยเฉพาะเดือนตุลาคมและพฤศจิกายน

2.5.2 ฤดูกาล

เนื่องจากจังหวัดชุมพรตั้งอยู่ในภาคใต้ตอนบนและติดกับทะเล ลักษณะอากาศในแต่ละฤดูกาลจึงไม่แตกต่างกันมากนัก อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศโดยทั่วไปของประเทศไทยแล้ว สามารถแบ่ง ออกเป็น 3 ฤดูกาลดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงเปลี่ยนฤดูระยะนี้เป็นช่วงว่างของลมมรสุมหลังจากสิ้นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ อุณหภูมิจะสูงขึ้นโดยเฉพาะในเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม อย่างไรก็ตามจังหวัดชุมพรอยู่ไกลทะเลจึงไม่ร้อนมากนักเพราะได้รับกระแสลมและไอน้ำทำให้อากาศคลายความร้อนลงไปมาก

ฤดูฝน เริ่มประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นช่วงที่ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ พัดปกคลุมประเทศไทยและมีร่องมรสุมพาดผ่านภาคใต้เป็นระยะ ๆ ในเดือนตุลาคมจนถึงเดือนพฤศจิกายนซึ่งเป็นระยะแรกที่ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทยทำให้จังหวัดชุมพรยังมีฝนชุกต่อเนื่องจนถึงเดือนธันวาคมฝนจึงเริ่มลดลง

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย ในระยะแรกจะยังมีฝนตกจากอิทธิพลของมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ จากนั้นในเดือนธันวาคมอุณหภูมิจะลดลงทั่วไปและมีอากาศหนาวเย็นเป็นครั้งคราว โดยอุณหภูมิจะลดลงต่ำสุดในเดือนธันวาคมและมกราคม

2.5.3 อุณหภูมิ

จากสภาพภูมิประเทศของจังหวัดชุมพรที่อยู่ติดกับทะเล อุณหภูมิระหว่างฤดูกาลและกลางวันกลางคืนจึงไม่แตกต่างกันมากนัก อุณหภูมิโดยเฉลี่ยไม่สูงมากและอากาศไม่ร้อนจัด ส่วนฤดูหนาวจะมีอากาศเย็นได้บางครั้ง อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 27.0 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 31.9 องศาเซลเซียส และ อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 23.5 องศาเซลเซียส เดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวที่สุดคือเดือนเมษายน ส่วนอุณหภูมิสูงที่สุดที่เคยตรวจวัดได้ คือ 39.2 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ.2562 ที่สถานีอุตุนิยมวิทยาสวี และอุณหภูมิต่ำสุดตรวจวัดได้ 10.5 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 15 มกราคม พ.ศ.2519 ที่สถานีอุตุนิยมวิทยาสวี อำเภอสวี จังหวัดชุมพร

2.5.4 ฝน

จังหวัดชุมพรเป็นจังหวัดที่มีฝนตกชุกตลอดปีปริมาณฝนที่ตกสวนมากจะขึ้นอยู่กับร่องมรสุมที่พาดผ่านและลมมรสุมทั้งสองชนิดที่พัดปกคลุม โดยในช่วงต้นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ (เดือนพฤศจิกายน) จะมีฝนชุกมากกว่าช่วงอื่น ๆ เนื่องจากพื้นที่จังหวัดอยู่ติดกับอ่าวไทยและไม่มีภูเขาสูงปกกันจึงได้รับมรสุมเต็มที่ ฝนเฉลี่ยตลอดปี 1,872.7 มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ 168 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุด คือ เดือนพฤศจิกายน มีฝนเฉลี่ย 287.9 มิลลิเมตรและมีฝนตกประมาณ 15 วัน ปริมาณฝนสูงที่สุดที่เคยตรวจวัดได้ใน 24 ชั่วโมง 423.4 มิลลิเมตร เมื่อวันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2518 ที่สถานีอุตุนิยมวิทยาชุมพร อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร (กรมอุตุนิยมวิทยา, มกราคม 2563)

2.5.5 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (ปี 2532-2561) ณ สถานีตรวจอากาศชุมพรได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูการเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ET_o) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช ซึ่งช่วงนี้จะเริ่มตั้งแต่ปลายเดือนมีนาคมถึงต้นเดือนธันวาคม

ช่วงที่มีน้ำมากเกินไป เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้จะเริ่มตั้งแต่ปลายเดือนเมษายนถึงต้นเดือนพฤศจิกายน และช่วงนี้อาจจะเกิดภาวะน้ำท่วมทำให้พืชเสียหายได้ในช่วงเดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน

ช่วงขาดน้ำ เป็นช่วงฤดูแล้งที่ค่าปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งพืชอาจจะเสียหายจากการขาดแคลนน้ำได้ จะเริ่มตั้งแต่ต้นเดือนธันวาคมถึงปลายเดือนมีนาคม (ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-4 ถึงรูปที่ 2-5)

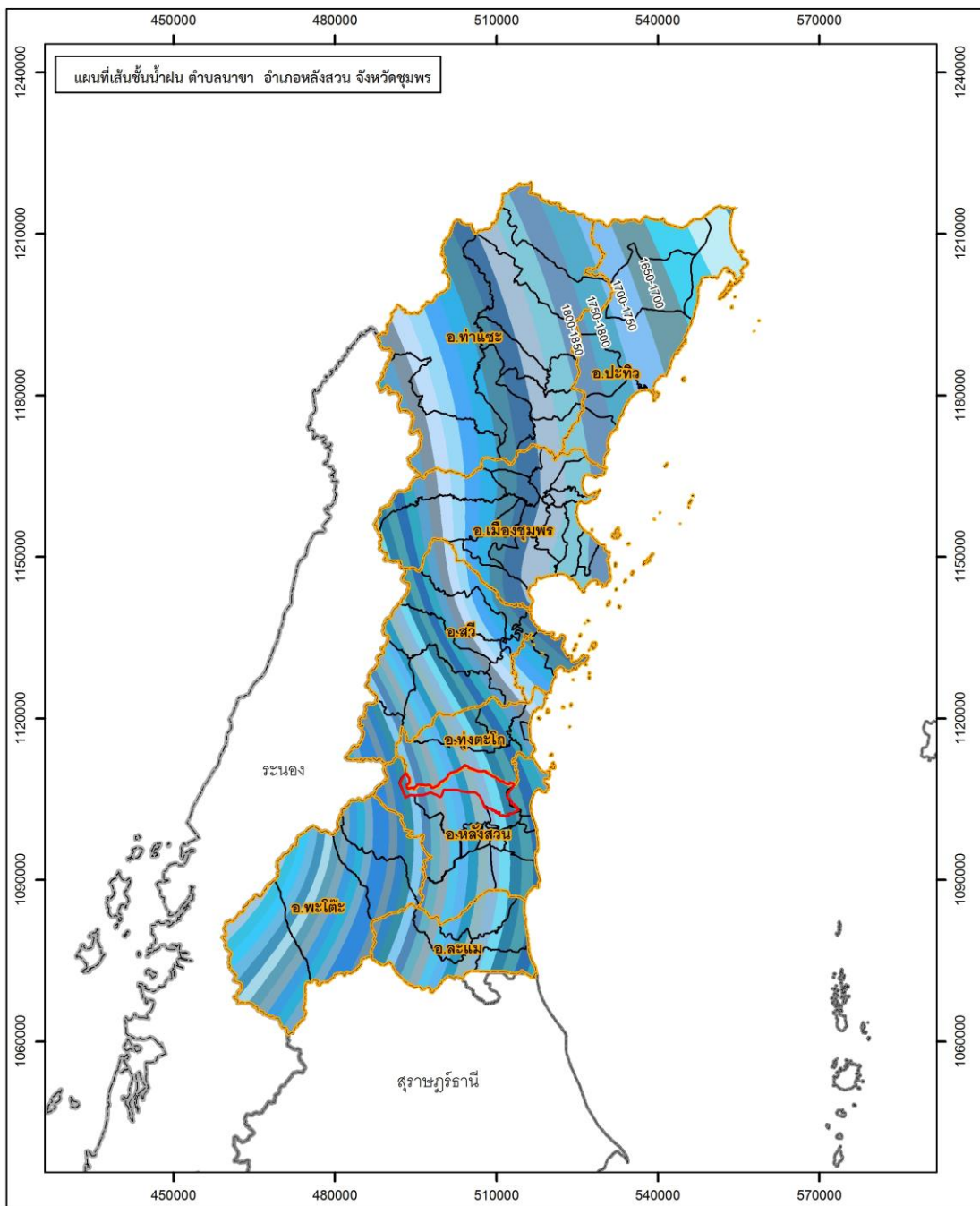

ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ปี 2532-2561

เดือน	อุณหภูมิ ต่ำสุด (°C)	อุณหภูมิ สูงสุด (°C)	อุณหภูมิ เฉลี่ย (°C)	ความชื้น สัมพัทธ์ (%)	ปริมาณ น้ำฝน (มม.)	จำนวน วัน ฝนตก (วัน)	ปริมาณ ฝนใช้ การ* (มม.)	การระเหย และการ คายน้ำ อ้างอิง* (มม.)
ม.ค.	14.1	29.4	20.6	76.0	13.7	1.8	13.4	49.3
ก.พ.	15.6	32.1	22.9	67.0	8.6	1.5	8.5	56.3
มี.ค.	19.5	34.7	26.4	61.0	35.1	3.7	33.1	79.4
เม.ย.	22.8	35.8	28.5	64.0	81.3	8.3	70.7	87.3
พ.ค.	23.6	33.8	27.9	75.0	186.0	15.7	130.6	84.3
มิ.ย.	24.1	32.8	27.7	78.0	102.4	14.6	85.6	81.3
ก.ค.	23.7	31.8	27.1	81.0	149.9	18	113.9	80.0
ส.ค.	23.5	31.5	26.7	83.0	209.9	19	139.4	73.8
ก.ย.	23.1	31.5	26.5	84.0	207.9	16.8	138.7	64.8
ต.ค.	21.7	31	25.4	84.0	131.0	11.2	103.5	59.5
พ.ย.	18.3	29.8	23.1	82.0	36.2	3.9	34.1	51.0
ธ.ค.	14.8	28.2	20.5	80.0	15.7	1.7	15.3	47.4
รวม	-	-	-	-	1,177.7	116.2	886.8	814.4
เฉลี่ย	20.4	31.8	25.3	76.3	-	-	-	-

หมายเหตุ : *จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา (2562)

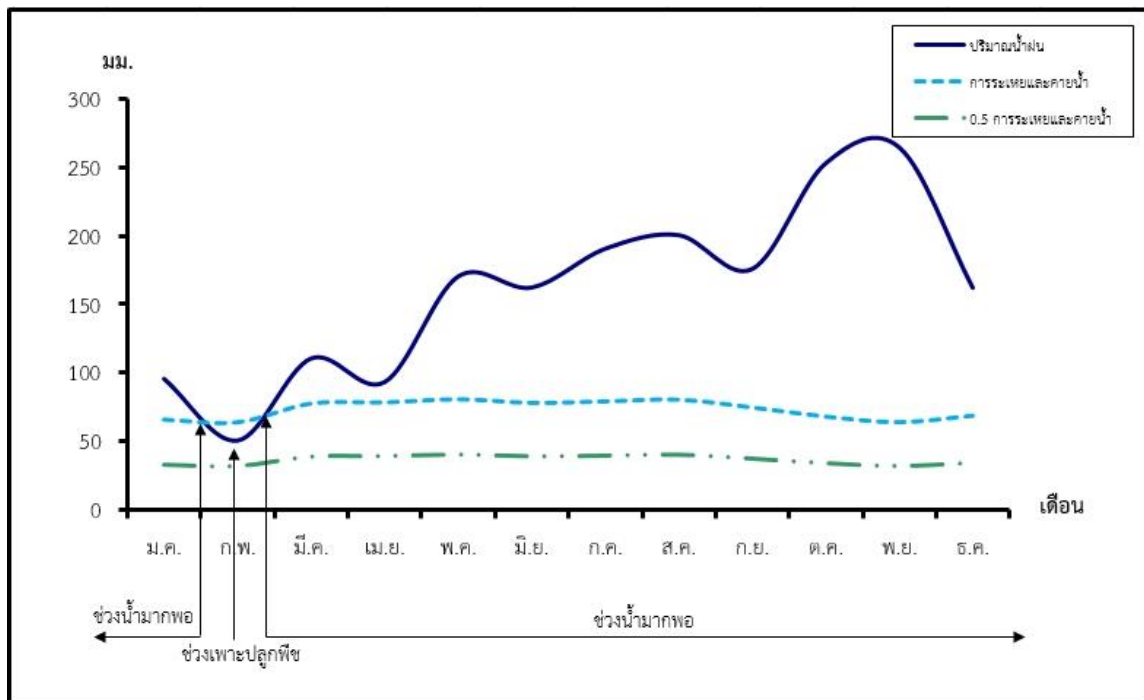
สัญลักษณ์และคำอธิบาย

- ขอบเขตตำบลนาขา
- แนวแบ่งเขตระหว่างตำบล
- แนวแบ่งเขตระหว่างอำเภอ

0 5 10 20 Kilometers

กลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11
กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2564

รูปที่ 2-4 เส้นชั้นน้ำฝน ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

รูปที่ 2-5 กราฟสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดชุมพร

2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

สภาพการใช้ที่ดินตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2564) ประกอบด้วย ประเภทการใช้ที่ดินต่างๆ ดังนี้

1. พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 2,651 ไร่ หรือร้อยละ 5.44 ของพื้นที่ตำบล
2. พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 37,971 ไร่ หรือร้อยละ 77.91 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย การใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้
 - 2.1 พื้นที่นา มีเนื้อที่ 83 ไร่ หรือร้อยละ 0.17 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ นาร้าง นาข้าว
 - 2.2 ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 31,833 ไร่ หรือร้อยละ 65.31 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม ไม้ยืนต้นผสม ยางพารา ปาล์มน้ำมัน กระจิน
 - 2.3 ไม้ผล มีเนื้อที่ 5,843 ไร่ หรือร้อยละ 11.97 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไม้ผลผสม ทุเรียน มะพร้าว กล้วย มังคุด ลางสาด ลองกอง เงาะ มะขาม ลำไย ส้มโอ
 - 2.4 พืชสวน มีเนื้อที่ 212 ไร่ หรือร้อยละ 0.44 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ กาแฟ หมาก มะนาว พืชผัก
 - 2.5 สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีเนื้อที่ 9 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง
3. พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 6,276 ไร่ หรือร้อยละ 12.87 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย ป่าผลัดใบ รอสภาพฟื้นฟู ป่าผลัดใบสมบูรณ์ และป่าชายเลนสมบูรณ์
4. พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 548 ไร่ หรือร้อยละ 1.12 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง หนอง บึง อ่างเก็บน้ำ บ่อน้ำในไร่นา และคลองชลประทาน

5. พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 1,299 ไร่ หรือร้อยละ 2.66 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย พืชหญ้า ธรรมชาติ พืชหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ พื้นที่ลุ่ม เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า บ่อลูกรัง บ่อดิน พื้นที่ถม (ตารางที่ 2-2 และรูปที่ 2-6)

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

หน่วยแผนที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	2,651	5.44
A	พื้นที่เกษตรกรรม	37,971	77.91
A100	นาไร่	74	0.15
A101	นาข้าว	9	0.02
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	33	0.07
A301	ไม้ยืนต้นผสม	104	0.21
A302	ยางพารา	6,359	13.05
A302/A303	ยางพารา/ปาล์มน้ำมัน	59	0.12
A302/A405	ยางพารา/มะพร้าว	33	0.07
A303	ปาล์มน้ำมัน	22,663	46.49
A303/A401	ปาล์มน้ำมัน/ไม้ผลผสม	1,548	3.18
A303/A403	ปาล์มน้ำมัน/ทุเรียน	285	0.58
A303/A405	ปาล์มน้ำมัน/มะพร้าว	705	1.45
A303/A411	ปาล์มน้ำมัน/กล้วย	7	0.01
A303/A419	ปาล์มน้ำมัน/มังคุด	33	0.07
A308	กระถิน	4	0.01
A312	กาแฟ	17	0.03
A312/A401	กาแฟ/ไม้ผลผสม	121	0.25
A312/A403	กาแฟ/ทุเรียน	41	0.08

ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

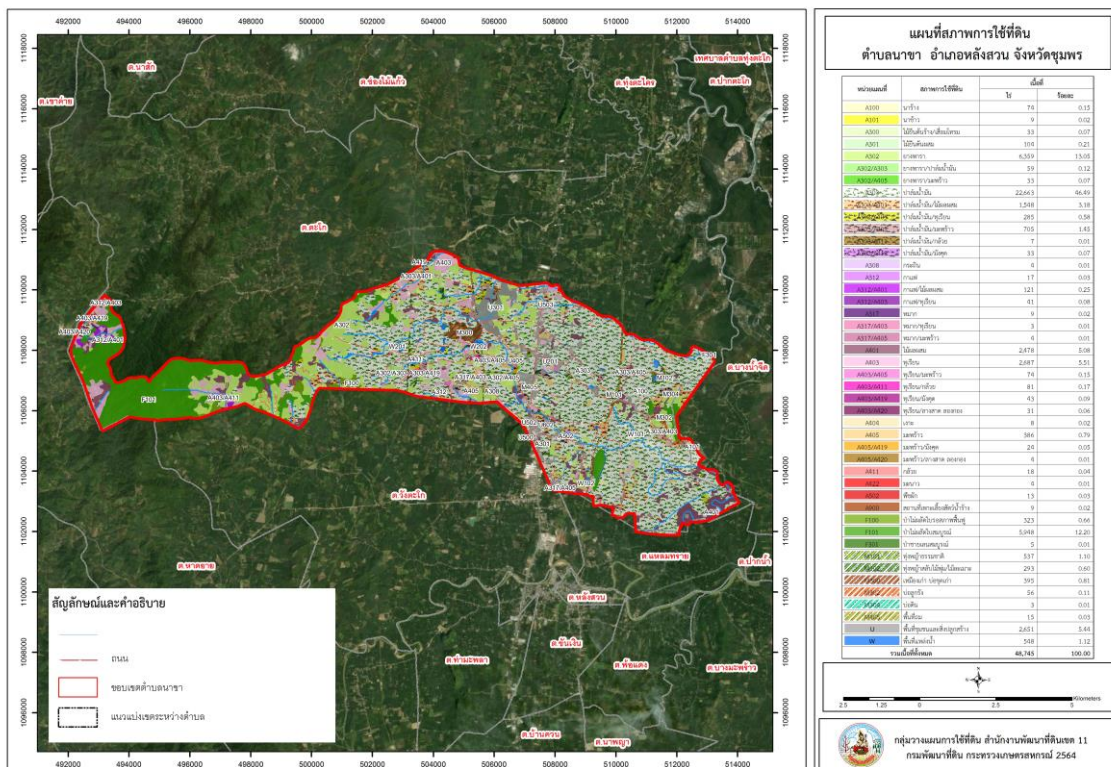
หน่วยแผนที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A317	หมาก	9	0.02
A317/A403	หมาก/ทุเรียน	3	0.01
A317/A405	หมาก/มะพร้าว	4	0.01
A401	ไม้ผลผสม	2,478	5.08
A403	ทุเรียน	2,687	5.51
A403/A405	ทุเรียน/มะพร้าว	74	0.15
A403/A411	ทุเรียน/กล้วย	81	0.17
A403/A419	ทุเรียน/มังคุด	43	0.09
A403/A420	ทุเรียน/กลางสาด ลองกอง	31	0.06
A404	เงาะ	8	0.02
A405	มะพร้าว	386	0.79
A405/A419	มะพร้าว/มังคุด	24	0.05
A405/A420	มะพร้าว/กลางสาด ลองกอง	4	0.01
A411	กล้วย	18	0.04
A422	มะนาว	4	0.01
A502	พืชผัก	13	0.03
A900	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	9	0.02
F	พื้นที่ป่าไม้	6,276	12.87
F100	ป่าไม่ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	323	0.66
F101	ป่าไม่ผลัดใบสมบูรณ์	5,948	12.20
F301	ป่าชายเลนสมบูรณ์	5	0.01
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	1,299	2.66

ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	537	1.10
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	293	0.60
M300	เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า	395	0.81
M302	บ่อลูกรัง	56	0.11
M304	บ่อดิน	3	0.01
M405	พื้นที่ถม	15	0.03
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	548	1.12
รวมเนื้อที่ทั้งหมด		48,745	100.00

ที่มา : กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2564)

รูปที่ 2-6 แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

2.7 สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

2.7.1 สภาพสังคมโดยทั่วไป

1) ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎร์ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2563 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลนาขา มีประชากรรวม 8,674 คน แยกเป็นชาย 4,237 คน เป็นหญิง 4,437 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 3,741 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,833 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ และครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,908 ครัวเรือน ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 ถึง 2-4 และรูปที่ 2-7

ตารางที่ 2-3 สถิติจำนวนประชากรและบ้าน ตำบลนาขา อำเภอลำสนธิ จังหวัดฉะเชิงเทรา

หมู่ที่	ชื่อบ้าน	ประชากรชาย (คน)	ประชากรหญิง (คน)	จำนวนประชากร (คน)	จำนวน ครัวเรือน
1	ห้วยนุ้ย	81	79	159	51
2	บ่อคุณ	75	66	144	51
3	บ่อโค	76	89	165	52
4	วัดใหม่	91	84	175	56
5	ดอนโพธิ์	156	184	340	100
6	ดอนตาผล	282	277	559	190
7	หนองปลา	519	577	1,096	610
8	สะพานสูง	179	164	343	185
9	ควนหินม้าย	407	420	827	327
10	ในเหมือง	466	522	988	394
11	สวนผึ้ง	627	709	1,336	804
12	ร่วมใจ	492	511	1,003	343
13	ห้วยเหมือง	786	753	1,539	578
รวม		4,237	4,437	8,674	3,741

ที่มา : กรมการปกครอง (2563)

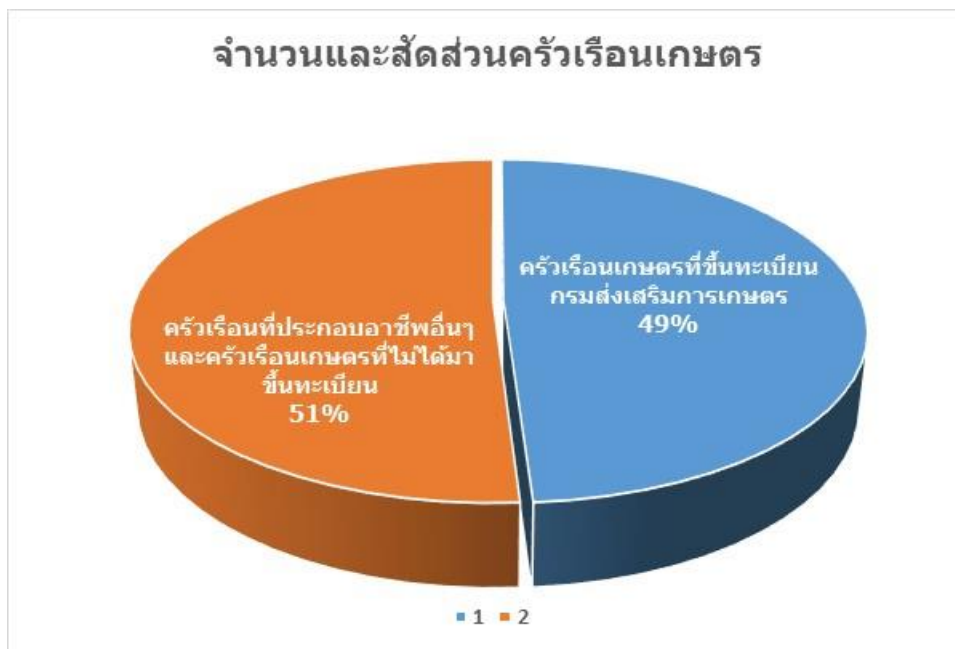

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตร ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร ปี 2563

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ¹⁾	3,741	100
- จำนวนครัวเรือนเกษตรที่มากขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	1,833	49
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียน	1,908	51

ที่มา : 1) กรมการปกครอง (2563)

2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2563)

รูปที่ 2-7 สัดส่วนครัวเรือนเกษตร ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

2) สถานที่หน่วยงานรัฐ/รัฐวิสาหกิจ

- 2.1 สำนักงานขนส่งอำเภอหลังสวน ตั้งอยู่หมู่ที่ 11
- 2.2 สำนักงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ตั้งอยู่หมู่ที่ 11
- 2.3 สำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ตั้งอยู่หมู่ที่ 11
- 2.4 สถานีตำรวจบ้านโนนหุด ตั้งอยู่หมู่ที่ 10
- 2.5 ป้อมยามตำรวจ ตั้งอยู่บนทางหลวงหมายเลข 41 ในหมู่ที่ 11
- 2.6 ที่ทำการไปรษณีย์ตำบลนาขา ตั้งอยู่หมู่ที่ 11
- 2.7 สถานีรถไฟควนหินม้าย ตั้งอยู่หมู่ที่ 9

3) **สถาบันการศึกษา** โรงเรียนระดับประถมศึกษา 2 แห่ง คือ โรงเรียนวัดนพคุณ ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 และโรงเรียนบ้านหนองปลา ตั้งอยู่หมู่ที่ 7 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เปิดสอนถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 แห่ง คือโรงเรียนบ้านโนนเหมือง ตั้งอยู่หมู่ที่ 10 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน 1 แห่ง คือโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านห้วยเหมือง ตั้งอยู่หมู่ที่ 13 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดดอนवास ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนตำบลนาขา จำนวน 1 แห่ง คือ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอนามัยตำบลนาขาและที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน 4 แห่ง (หมู่ที่ 6, 7, 8 และ 10)

4) **สถาบัน/องค์กรทางศาสนา** วัด 3 แห่ง (วัดดอนवास, วัดโนนเหมือง, วัดใหม่่นพคุณ) สำนักสงฆ์ 4 แห่ง (สำนักสงฆ์ถ้ำหนองปลา, เขาน้ำทรัพย์, ห้วยเหมือง และสำนักสงฆ์ทับไผ่)

5) **วัฒนธรรมประเพณี** ประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญ ได้แก่

- งานประเพณีแข่งเรือไม้โตนด หมู่ 5 จัดขึ้นในเดือนพฤศจิกายน
- งานประเพณีแห่เทียนพรรษาวัดดอนवास หมู่ 9 จัดขึ้นในเดือนกรกฎาคม
- งานประเพณีสงกรานต์และรดน้ำผู้สูงอายุ หมู่ 9 หมู่ 13 จัดขึ้นในเดือนเมษายน
- งานประเพณีสวดกลางบ้านหมู่ที่ 9, 10 และ 11 จัดขึ้นในเดือนมีนาคม
- จัดเรือพระบกเข้าร่วมในงานประเพณีแห่พระแข่งเรือชิงโล่และถ้วยพระราชทาน

อำเภอหลังสวน เป็นประจำทุกปีในวันออกพรรษา

- งานประเพณีลอยกระทง หมู่ที่ 11, 12 จัดขึ้นในเดือนพฤศจิกายน

6) **การสาธารณสุข** โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 2 แห่ง ตั้งอยู่ หมู่ 11 หมู่ 13

7) **กลุ่มมวลชนจัดตั้ง**

- อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) จำนวน 129 คน
- อาสาสมัครสาธารณสุขมวลชน (อสม.) จำนวน 205 คน
- หมออดินอาสา กรมพัฒนาที่ดิน จำนวน 13 คน มีดังนี้

1. นายวรรณรัช หิ้นเตียน	หมออดินอาสาหมู่ที่ 1
2. นางสมคิด วันฤกษ์	หมออดินอาสาหมู่ที่ 2
3. นายสุรัตน์ มโนสาร	หมออดินอาสาหมู่ที่ 4
4. นายวินัย ภูเหมาะ	หมออดินอาสาหมู่ที่ 5
5. นายวิรัช ทองหนองหิน	หมออดินอาสาหมู่ที่ 6
6. นายบุญรอด แยมน้อย	หมออดินอาสาประจำตำบล
7. นายนพรัตน์ ธรรมนารักษ์	หมออดินอาสาหมู่ที่ 7
8. นายเชาวลิต รัตนะ	หมออดินอาสาหมู่ที่ 8
9. นายเชื้อ กุลมณี	หมออดินอาสาหมู่ที่ 8
10. นางสาวศศิ อ่อนจร	หมออดินอาสาหมู่ที่ 9
11. นายจรูญ พันธุ์ขาว	หมออดินอาสาหมู่ที่ 11
12. นายสมพัฒน์ ชูบ้านนา	หมออดินอาสาหมู่ที่ 12
13. นายสมชาย พิมลรัตน์	หมออดินอาสาหมู่ที่ 13

(กรมพัฒนาที่ดิน, 2563)

8) การถือครองที่ดิน ประชากรในตำบลนาขามีที่ดินทำกินของตนเองและไม่ต้องเช่าจำนวน 1,590 ครัวเรือน มีที่ดินทำกินของตนเองและเช่าเพิ่มบางส่วน 20 ครัวเรือน ไม่มีที่ดินของตนเองต้องเช่าทั้งหมด จำนวน 10 ครัวเรือน รัฐจัดสรรที่ดินให้ 580 ครัวเรือน

9) ลักษณะทางเศรษฐกิจ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร ทำสวนและเลี้ยงสัตว์ พืชที่ปลูกประเภทไม้ผล เช่น มังคุด ทุเรียน และเงาะ พืชเศรษฐกิจ เช่น ปาลมน้ำมัน ยางพารา เป็นต้น ราคาผลผลิตขึ้นอยู่กับตลาด เกษตรกรมีอำนาจต่อรองราคาน้อย สัตว์เศรษฐกิจที่เลี้ยง เช่น ไก่พันธุ์พื้นเมืองเป็นการเลี้ยงแบบปล่อยหากินเองตามธรรมชาติ ครัวเรือนที่ทำการเกษตรมัก จะเลี้ยงสัตว์ควบคู่กันไป สัตว์เศรษฐกิจประเภทอื่น คือ สุกร กบและโคขุน เกษตรกรจะ รวมกลุ่มโดย มีการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการและประสบการณ์ อีกทั้งยังมีกลุ่มอาชีพเพาะเห็ดฟางด้วยทะเลาย ปาลมน้ำมัน ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลนาขา ได้ให้การสนับสนุนงบประมาณให้กับกลุ่มต่าง ๆ ตามสถานการณ์คลั่งมาโดยตลอด นอกเหนือจากการเกษตร ประชากรในตำบลยังประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปและค้าขาย ซึ่งเป็นอาชีพหลักในบางครัวเรือนและเป็นอาชีพรองของเกษตรกรในฤดูกาลที่ยังไม่มีผลผลิตออกสู่ตลาด

10) ด้านรายได้-รายจ่าย จากข้อมูลพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2562 พบว่า ตำบลนาขามีรายได้เฉลี่ยปีละ 49,962,000 บาท รายได้เฉลี่ยของประชากรปีละ 101,810.52 บาท ครัวเรือนยากจนรายได้เฉลี่ยไม่ถึง 38,000 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-5 (กรมการพัฒนาชุมชน, 2561)

11) แหล่งน้ำ ในพื้นที่ตำบลนาขามีอ่างเก็บน้ำ จำนวน 4 แห่ง ฝายน้ำล้น จำนวน 11 แห่ง บ่อบาดาล/บ่อน้ำโยก จำนวน 23 แห่ง เขื่อน จำนวน 2 แห่ง สระน้ำ จำนวน 7 แห่ง ลำคลอง จำนวน 17 แห่ง ห้วย/หนอง/บึง จำนวน 12 แห่ง และน้ำตก จำนวน 2 แห่ง (รูปที่ 2-8)

ตารางที่ 2-5 รายได้เฉลี่ยระดับตำบล ปี 2562

ที่	พื้นที่	รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี
1	หมู่ที่ 1 บ้านห้วยนุ้ย	66,438.67
2	หมู่ที่ 2 บ้านบ่อคุณ	72,549.02
3	หมู่ที่ 3 บ้านบ่อโต	141,607.59
4	หมู่ที่ 4 บ้านวัดใหม่	51,875.00
5	หมู่ที่ 5 บ้านดอนโพธิ์	69,959.38
6	หมู่ที่ 6 บ้านดอนตาผล	75,265.70
7	หมู่ที่ 7 บ้านหนองปลา	110,795.00
8	หมู่ที่ 8 บ้านสะพานสูง	142,164.48
9	หมู่ที่ 9 บ้านควนหินม้าย	64,655.71
10	หมู่ที่ 10 บ้านในเหมือง	129,167.21
11	หมู่ที่ 11 บ้านสวนฝั่ง	109,023.33
12	หมู่ที่ 12 บ้านร่วมใจ	72,864.82
13	หมู่ที่ 13 บ้านห้วยเหมือง	145,535.41
เฉลี่ยทั้งสิ้น		101,810.52

รูปที่ 2-8 ต้นแบบการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

บทที่ 3 ทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร คือ 1) ทรัพยากรป่าไม้ 2) ทรัพยากรน้ำ และ 3) ทรัพยากรดิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

ลักษณะภูมิประเทศทางดานทิศตะวันออก เป็นที่ราบ ราบลุ่ม พื้นที่สวนใหญ่ใช้เพื่อการเกษตร ประกอบไปด้วยสวนผลไม้และไม้ผลทางการเกษตร ในฤดูฝนจะมีน้ำท่วมขัง การระบายน้ำเป็นไปได้ยาก โดยเฉพาะในพื้นที่ หมู่ที่ 1-5 สวนทางดานทิศตะวันตก เป็นเนินเขาเล็กน้อยและภูเขาสูง ความอุดมสมบูรณ์ของดินน้อย ไม่มีน้ำท่วมขัง จึงใช้เพื่อการปลูกพืชเศรษฐกิจ ประเภทปาล์ม น้ำมัน และยางพารา อีกทั้งในพื้นที่หมู่ที่ 13 ซึ่งเป็นพื้นที่ภูเขาสูง ยังเป็นแหล่งต้นน้ำ เนื่องจากยังมีสภาพป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ สวนทางดานทิศตะวันตกเฉียงเหนือ เป็นที่ตั้งของชุมชนถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดีมาก สภาพดิน น้ำ และสภาพอากาศดีป่าไม้ตามกฎหมาย ได้แก่ อุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว และป่าสงวนแห่งชาติ ป่าพรุใหญ่ ป่าพะโต๊ะ ป่าปังหวาน ป่าปากทรง ป่าเขาตั้งอา ป่าคลองโชน ป่าเลนคลองตะโก ป่าเลนคลองท่าทอง และป่าเลนคลองบางมุด ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-1 และ รูปที่ 3-1 ตารางที่ 3-1 ป่าไม้ตามกฎหมาย

รายชื่อ	ราชกิจจานุเบกษา	เนื้อที่ (ไร่)
อุทยานแห่งชาติ		
อุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว	เล่ม 116 ตอนที่ 44 วันที่ 2 มิถุนายน 2542	417,500
ป่าสงวนแห่งชาติ		
ป่าพรุใหญ่	เล่ม 83 ตอนที่ 104 วันที่ 22 พฤศจิกายน 2509	34,737
ป่าพะโต๊ะ ป่าปังหวาน และป่าปากทรง	เล่ม 116 ตอนที่ 9 วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2542	290,000
ป่าเขาตั้งอา และป่าคลองโชน	เล่ม 116 ตอนที่ 44 วันที่ 2 มิถุนายน 2542	417,500
ป่าเลนคลองตะโก ป่าเลนคลองท่าทอง	เล่ม 116 ตอนที่ 9 วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2542	198,125
ป่าเลนคลองท่าทอง และป่าเลนคลองบางมุด		4,618.32

ป่าตามมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่

1) การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ (มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535)

- เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C)
- เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E)

ดังรายละเอียดในรูปที่ 3-2

2) ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ (มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 28 พฤษภาคม 2528)

- ชั้นที่ 1A เนื้อที่ 3,386 ไร่
- ชั้นที่ 1B เนื้อที่ 834 ไร่

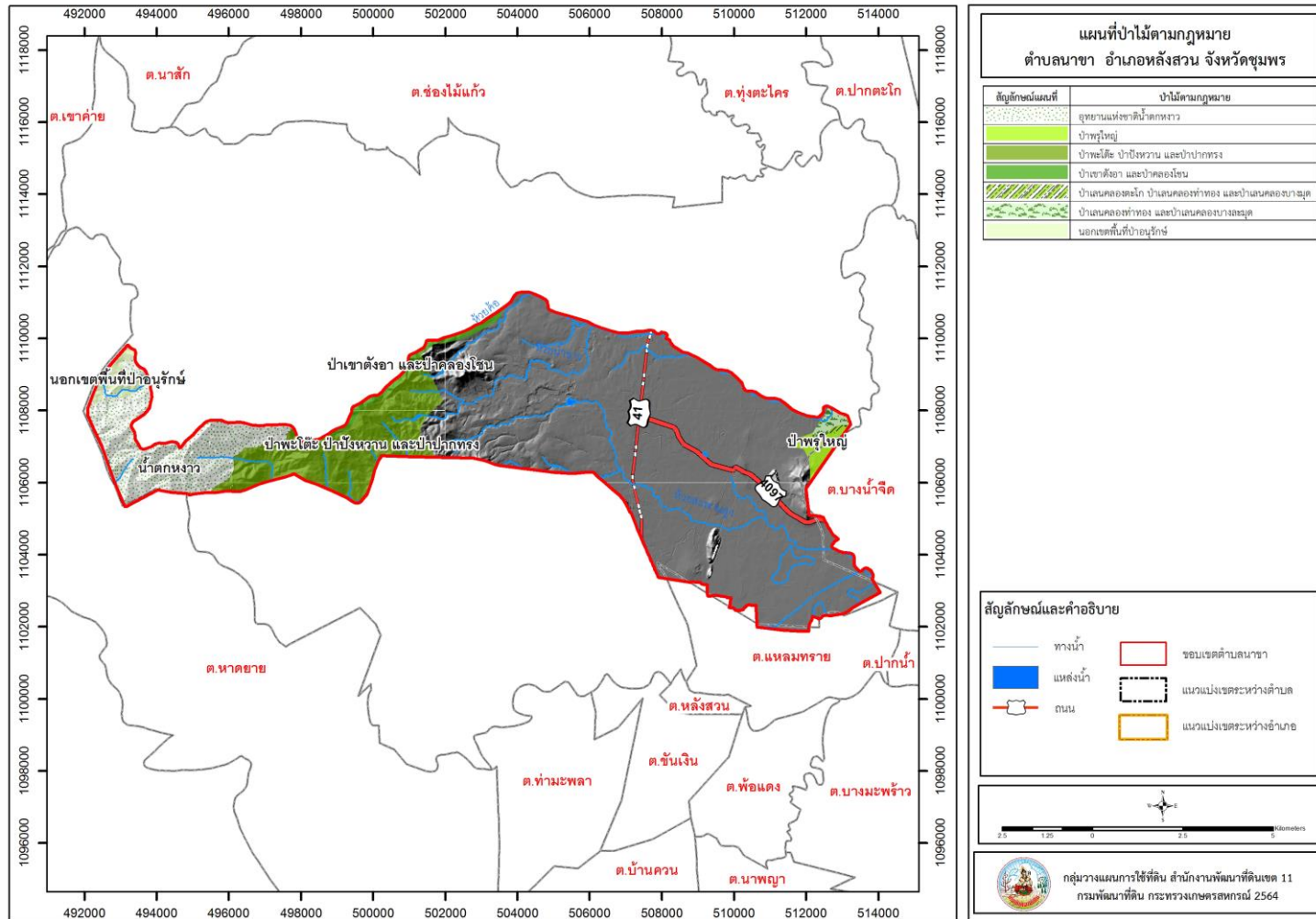
- ชั้นที่ 2 เนื้อที่ 6,599 ไร่
- ชั้นที่ 3 เนื้อที่ 4,902 ไร่
- ชั้นที่ 4 เนื้อที่ 4,989 ไร่
- ชั้นที่ 5 เนื้อที่ 28,035 ไร่

ดังรายละเอียดในรูปที่ 3-3

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้น คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น
ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

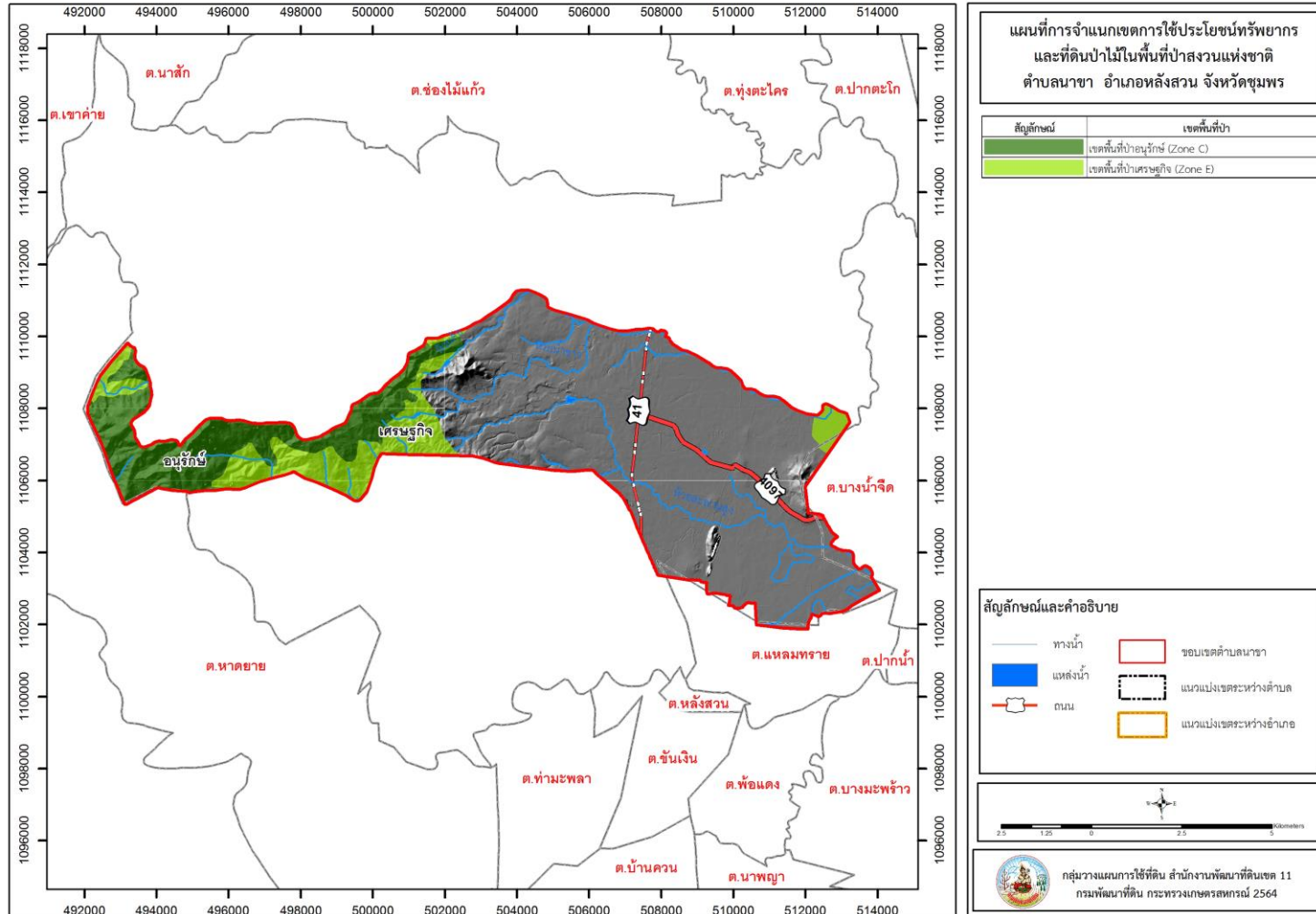
แผนการใช้ที่ดินตำบลนาขา อำเภอลำสนวน จังหวัดชุมพร

รูปที่ 3-1 ป่าไม้ตามกฎหมาย ตำบลนาขา อำเภอลำสนวน จังหวัดชุมพร

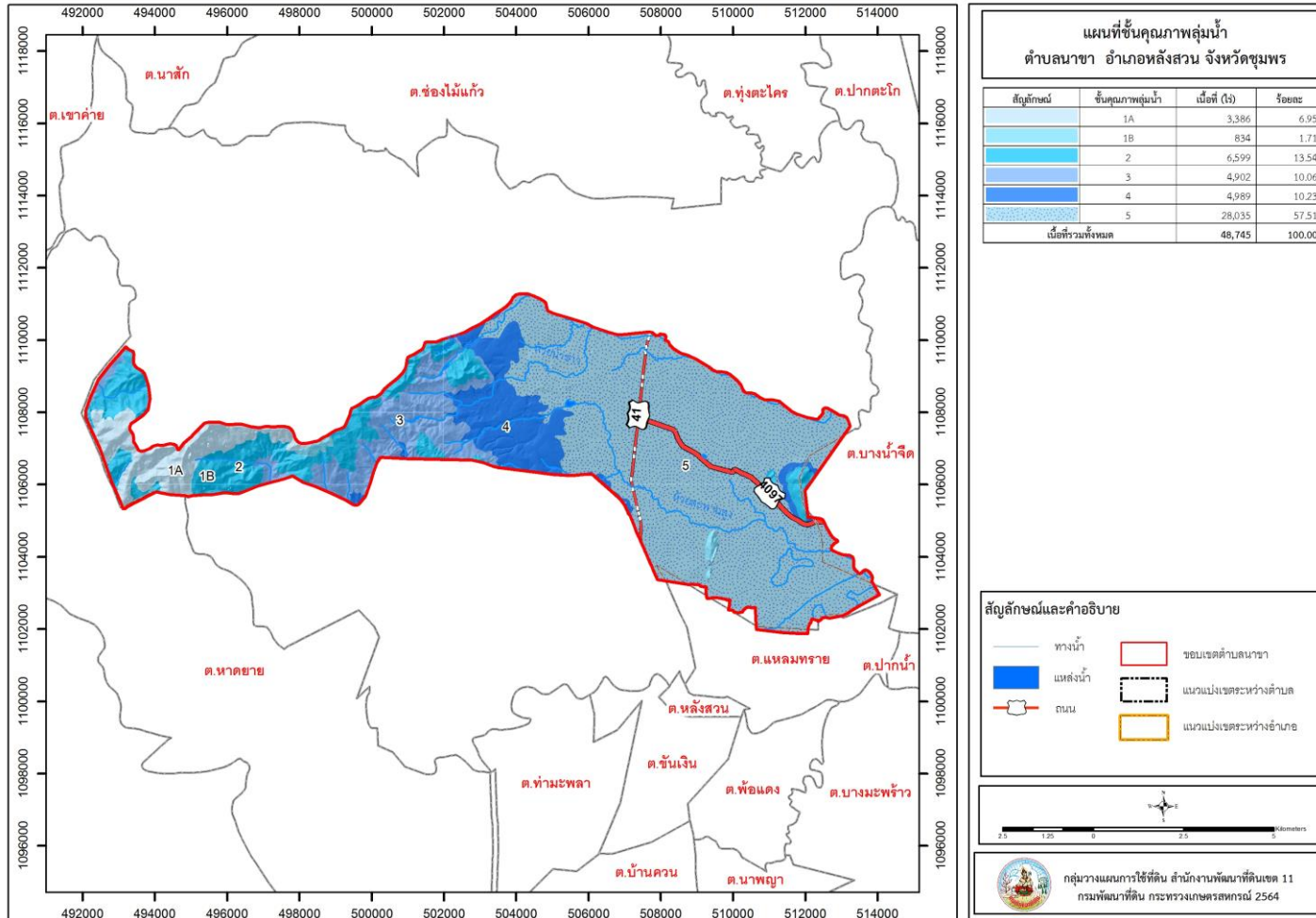
แผนการใช้ที่ดินตำบลนาขา อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี

รูปที่ 3-2 การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตำบลนาขา อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

รูปที่ 3-3 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ตำบลถ้ำสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 น้ำผิวดิน

- 1) แหล่งน้ำตามธรรมชาติ
- 2) การพัฒนาแหล่งน้ำ ได้แก่ อ่างเก็บน้ำ ฝายน้ำล้น ระบบท่อส่งน้ำ

3.2.2 น้ำใต้ดิน

ในปัจจุบันมีบ่อบาดาลจำนวน 8 บ่อ ปริมาณน้ำบาดาลที่คาดว่าจะพัฒนาได้อยู่ในเกณฑ์น้อยกว่า 10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง และมีปริมาณสารละลายทั้งหมดที่ละลายได้น้อยกว่า 500 มิลลิกรัมต่อลิตร ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-2 และรูปที่ 3-4 ถึงรูปที่ 3-5

ตารางที่ 3-2 บ่อบาดาล ตำบลนาขา อำเภอลำปาง จังหวัดชุมพร

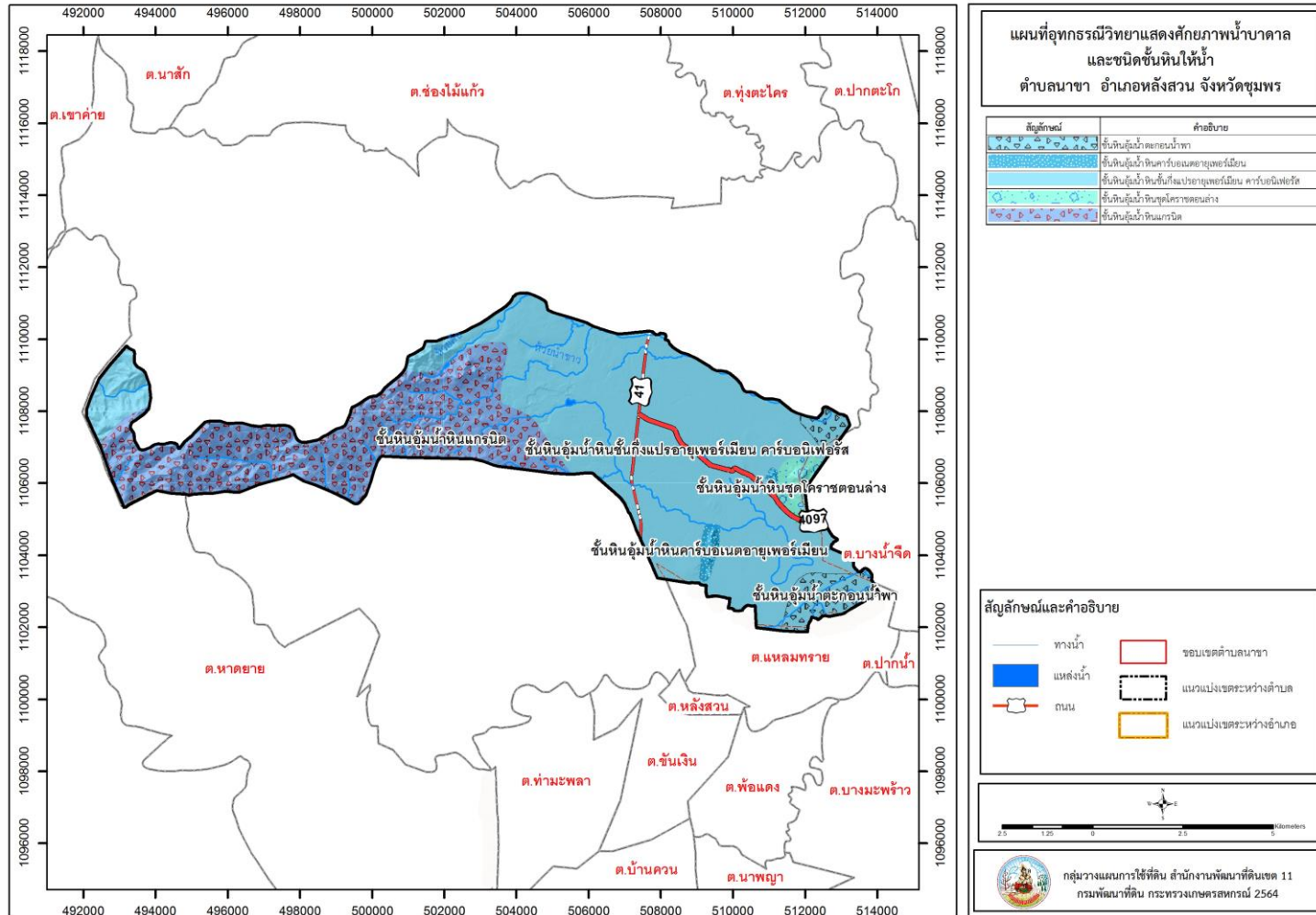
ลำดับ	พิกัด		ประเภทบ่อ	สภาพน้ำ	ความลึก เจาะ (ม.)	ระดับน้ำปกติ (ม.)
	Latitude	Longitude				
1	19.2354057	99.8633152	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	75	5.05
2	19.6214634	99.8720041	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	108	19.00
3	19.2244534	99.8360217	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	54	2.14
4	19.2186301	99.8328625	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	63	2.00
5	19.2185235	99.8324719	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	96	6.00
6	19.2177840	99.8119870	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	102	11.00
7	19.2427808	99.8630683	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	45	5.63
8	19.2228329	99.8677492	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	84	12.00

หมายเหตุ : แสดงเฉพาะบ่อบาดาลที่มีข้อมูลสมบูรณ์

ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2562)

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาขา อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี

รูปที่ 3-4 ยุทธศาสตร์นิเวศวิทยาแสดงศักยภาพน้ำบาดาลและชนิดชั้นหินให้น้ำ ตำบลนาขา อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี

3.3 ทรัพยากรดิน

จากการศึกษาข้อมูลแผนที่กลุ่มชุดดินสำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจ ระดับจังหวัด มาตรฐาน 1:25,000 ซึ่งกรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำขึ้นโดยจัดหมวดหมู่ดินที่พบในประเทศไทยเป็น 62 กลุ่มชุดดิน ตามลักษณะและสมบัติดินจากปัจจัยการเกิดและการใช้ประโยชน์ที่ดินที่คล้ายคลึงกันพบว่าทรัพยากรดินของตำบลนาขา ประกอบด้วยกลุ่มชุดดินและหน่วยแผนที่ดินต่าง ๆ ดังแสดงรายละเอียดตามตารางที่ 3-1

ตารางที่ 3-3 กลุ่มชุดดินที่พบในตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

กลุ่มชุดดิน	ลักษณะเด่น
กลุ่มชุดดินในพื้นที่ลุ่ม	
3	ดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนน้ำกร่อย อาจพบชั้นดินเลนของตะกอนน้ำทะเลที่ไม่มีศักยภาพก่อให้เกิดเป็นดินกรดกำมะถันภายในความลึก 150 เซนติเมตร จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูง
6	ดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
10	ดินเปรี้ยวจัดระดับต้นที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล ปฏิกริยาดินเป็นกรดรุนแรงมาก การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
กลุ่มชุดดินในพื้นที่ตอนที่อยู่เขตดินขึ้น	
26	ดินเหนียวลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อละเอียด ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำดีถึงดีปานกลางความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
32	ดินร่วนหรือดินทรายแป้งละเอียดลึกมากที่เกิดจากตะกอนริมแม่น้ำปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง
34	ดินร่วนละเอียดลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
39	ดินร่วนหยาบลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
50	ดินร่วนลึกปานกลางถึงเศษหิน ก้อนหินหรือชั้นหินพื้น ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนหรือพื้นที่ภูเขา	
62	พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนที่มีความลาดชันมากกว่า 35 เปอร์เซ็นต์ พื้นที่บริเวณนี้ยังไม่มีการศึกษา สำรวจและจำแนกดิน เนื่องจากสภาพพื้นที่ มีความลาดชันสูง ซึ่งถือว่ายากต่อการจัดการดูแลรักษาสำหรับการเกษตร

ตารางที่ 3-4 หน่วยแผนที่ดินต่างๆ ที่พบแพร่กระจายอยู่ในตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

กลุ่มชุดดิน	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
3	10	0.02
6	10,919	23.68
10	662	1.44
26D	196	0.43
32	1,164	2.53
32B	286	0.62
32gm	941	2.04
34B	256	0.56
34C	315	0.68
39	8,885	19.27
39B	4,484	9.73
39C	1,623	3.52
50D	141	0.31
62	11,775	25.54
F	2,635	5.72
ML	109	0.24
P	1,312	2.85
U	157	0.34
W	234	0.51
รวม	46,104	100.00

3.3.1 ดินและแนวทางการจัดการดิน

จากลักษณะและสมบัติของดินในกลุ่มชุดดินต่าง ๆ ที่พบแพร่กระจายอยู่ในพื้นที่ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร สามารถจัดกลุ่มดินใหม่ตามลักษณะเด่น สภาพปัญหาหรือข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์ทางการเกษตร และสภาพพื้นที่ที่พบได้เป็น 9 กลุ่ม ดังแสดงรายละเอียดตามตารางที่ 3-3 และรูปที่ 3.1

ตารางที่ 3-5 กลุ่มดินตามลักษณะเด่นและข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์ ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน
จังหวัดชุมพร

กลุ่ม	ลักษณะเด่นและข้อจำกัดการใช้ประโยชน์	กลุ่มชุดดิน
ดินในพื้นที่ลุ่ม		
m4	ดินเปรี้ยวจัดระดับตื้น พบความเป็นกรดรุนแรงมาก ภายใน 50 เซนติเมตรจากผิวดิน	10
m5	ดินเหนียวที่มีปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง	3
m6	ดินเหนียวที่มีปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดจัดมาก	6
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินขึ้น		
m26	ดินเหนียวลึกมาก	26D
m27	ดินร่วนริมฝั่งแม่น้ำ	32 32B 32gm
m28	ดินร่วนลึกมาก	34B 34C 39 39B 39C
m33	ดินลึกปานกลางที่มีลูกรัง ก้อนกรวด หรือเศษหินปะปนอยู่มาก ในช่วงความลึก 50-100 เซนติเมตรจากผิวดิน	50D
พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนหรือพื้นที่ภูเขา		
m34	พื้นที่ที่มีความลาดชันสูงมาก	62

ลักษณะดินและแนวทางการจัดการดิน

m4 : ดินเปรี้ยวจัดระดับตื้นพบชั้นที่เป็นกรดรุนแรงภายใน 50 เซนติเมตรจากผิวดินพบในพื้นที่ลุ่ม (กลุ่มชุดดินที่ 10)

ลักษณะและสมบัติของดิน

ดินเปรี้ยวจัดที่เกิดจากตะกอนผสมของตะกอนน้ำและตะกอนทะเล พบแพร่กระจายอยู่ในบริเวณพื้นที่ลุ่มภาคกลางหรือพื้นที่ชายฝั่งทะเล เนื้อดินเป็นดินเหนียวหรือดินเหนียวจัด มีการระบายน้ำเลว ดินบนมีสีดำหรือสีเทา ดินล่างมีสีเทา มีจุดประสีน้ำตาล สีเหลือง สีแดง ลักษณะเด่นคือ จะพบจุดประสีเหลืองฟางข้าวของสารจาโรไซด์ หรือมีชั้นดินที่มีความเป็นกรดรุนแรง (pH น้อยกว่า 4.0) อยู่ในระดับตื้นภายในระยะ 50 ซม.จากผิวดิน ปฏิกิริยาดินเป็นกรดรุนแรงมาก มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงต่ำสำหรับในบางพื้นที่ที่มีน้ำทะเลหรือน้ำกร่อยท่วมถึงเป็นครั้งคราว อาจพบดินที่มีทั้งลักษณะของดินเปรี้ยวจัดระดับตื้นและเป็นดินเค็มที่มีการสะสมเกลือสูง ดินบนมีสีดำหรือสีเทาที่มีค่าความเป็นกรดรุนแรงมาก ส่วนดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินเลน มีค่าปฏิกิริยาดินเป็นด่างอ่อน ในฤดูแล้งอาจจะมีคราบเกลือที่ผิวน้ำดิน

ข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินเป็นกรดรุนแรงมากหรือเป็นดินเปรี้ยวจัดภายในความลึก 50 ซม.จากผิวดิน ทำให้เกิดความไม่สมดุลของธาตุอาหาร หรือถูกตรึงอยู่ในรูปที่พืชไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ เกิดความเป็น

พืชของเหล็กและอะลูมิเนียมที่รุนแรงในระดับต้นคุณภาพน้ำเป็นกรดรุนแรงมาก ไม่เหมาะสมต่อการเกษตรและใช้อุปโภคบริโภคโครงสร้างดินแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก มักมีน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ และความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำบางพื้นที่เป็นทั้งดินเปรี้ยวและเค็ม มีเกลือสะสมสูงจนเป็นอันตรายต่อการเจริญเติบโตของพืช ช่วงหน้าแล้งจะเกิดคราบเกลือกระจายอยู่ตามผิวหน้าดินขาดแคลนแหล่งน้ำจืด และคุณภาพน้ำจะเค็ม

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช

ดินในกลุ่มนี้เหมาะสมสำหรับการทำนามากกว่าปลูกพืชอย่างอื่น แต่ผลผลิตข้าวที่ได้ต่ำเพราะเป็นดินเปรี้ยวจัดที่พบในระดับต้น คุณภาพน้ำเป็นกรดรุนแรงมากเกิดการตรึงธาตุอาหารพืช และมีการปลดปล่อยสารที่เป็นพิษต่อพืช และบางพื้นที่เป็นดินเปรี้ยวจัดและเค็มจัดไม่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืชไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้น และพืชผักต่างๆเนื่องจากจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงดินสูง

แนวทางการจัดการดิน

ปลูกข้าว

เตรียมพื้นที่ปลูก โดยไถพรวนดินในขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ที่ระดับความลึกแตกต่างกันไปในแต่ละปี เพื่อป้องกันการเกิดชั้นดานแข็งใต้ชั้นไถพรวน ลดและควบคุมความเป็นกรดจัดมากของดินด้วยวัสดุปูน เช่น ปูนมาร์ล หรือหินปูนฝุ่นในอัตรา 1,000-2,000 กิโลกรัมต่อไร่ โดยหว่านให้ทั่ว แปลงปลูก ปล่อยน้ำขังในพื้นที่ประมาณ 10 วัน แล้วระบายน้ำออก เพื่อชะล้างความเป็นกรดในดิน ปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ เช่น ไก่กบตอซัง ปล่อยไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือหว่านเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด ไส้กอหรืออินทรีย์วัตถุอินทรีย์อัตรา 4-6 กิโลกรัมต่อไร่ ไก่กบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์ แล้วปลูกข้าว ร่วมกับการใส่ปุ๋ยสูตร 16-20-0 อัตรา 25-30 กิโลกรัมต่อไร่ ในระยะปักดำ และใส่ปุ๋ยยูเรีย อัตรา 5-10 กิโลกรัมต่อไร่ หลังปักดำ 35-45 วัน พัฒนาแหล่งน้ำชลประทานไว้ใช้ในเวลาที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ 2 ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเกี่ยวข้าว ใช้ล้างความเป็นกรดของดิน และควบคุมไม่ให้ดินกรดเพิ่มขึ้น

การปลูกพืชไร่ พืชผัก ไม้ผล หรือ ไม้ยืนต้น

ปรับสภาพพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วมขังในฤดูฝนโดยกายกร่องถาวร ให้มีสันร่องกว้างตามชนิดพืชที่ปลูก ร่องคูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึกถึงชั้นดินเลนของตะกอนน้ำทะเล มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ (กรณีปลูกพืชไร่พืชผักเฉพาะช่วงก่อนหรือหลังปลูกข้าว ควรยกทรงแบบเตี้ยหรือทำร่องระบายน้ำระหว่างแปลง) ปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ เช่น ไก่กบพืชปุ๋ยสด ปอเทือง อัตรา 6-8 กิโลกรัมต่อไร่ ถั่วพุ่ม อัตรา 8-10 กิโลกรัมต่อไร่ หรือถั่วพริ้ว อัตรา 10-12 กิโลกรัมต่อไร่ ไก่กบเมื่ออายุ 50-70 วัน หลังปลูกหรือออกดอก 50 เปอร์เซ็นต์ ปล่อยทิ้งไว้ 1-2 สัปดาห์ ร่วมกับการปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 2-3 ตันต่อไร่ ถ้าปลูกไม้ผลหรือไม้ยืนต้น ควรขุดหลุมปลูก ขนาด 50x50x50 เซนติเมตร และปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 25-50 กิโลกรัมต่อหลุม เพื่อเพิ่มความร่วนซุย และความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน ปรับสภาพความเป็นกรดในดินด้วยการคลุกเคล้าวัสดุปูน เช่น ปูนมาร์ล หินปูนฝุ่น หรือปูนขาวบนสันร่องและร่องคูน้ำ ในอัตรา 1,000-2,000 กิโลกรัมต่อไร่ หรือ อัตรา 7 กิโลกรัมต่อหลุม ก่อนปลูกพืช ใส่ปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูก ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำพด.2 และผลิตภัณฑ์สารเร่ง พด. 3 พด.7 ร่วมกับการใช้วัสดุปูนอัตรา 1,000-2,000

กิโกรัมต่อไร่ ถ้าดินเป็นกรดเพิ่มขึ้น พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำในแปลงปลูกพืช ไม้ใช้ในช่วงที่พืชขาดน้ำใช้ล้างความเป็นกรดในดิน และควบคุมไม่ให้ดินเป็นกรดเพิ่มขึ้น

m5 : ดินเหนียวที่มีปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง พบในพื้นที่ลุ่ม

(กลุ่มชุดดินที่ 3)

ลักษณะและสมบัติของดิน

ดินเหนียวสีเทาถึงสีเทาที่เกิดจากตะกอนน้ำ พบในสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ เนื้อดินเป็นดินเหนียว ดินบนมีสีน้ำตาลหรือสีเทา ดินล่างมีสีเทา มีจุดประสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดงของศิลาแลงอ่อน การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลวความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำถึงปานกลาง ปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่างเล็กน้อยและมีน้ำท่วมขังในฤดูฝน

ข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์ที่ดิน

เป็นดินเหนียวที่มีโครงสร้างแน่นทึบ หน้าดินแห้งแข็งไถพรวนยาก ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ บางพื้นที่ขาดแคลนน้ำนาน เนื่องจากสภาพพื้นที่ค่อนข้างสูง และมีน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำขัง

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช

ดินในกลุ่มนี้เหมาะสมสำหรับการปลูกข้าวในฤดูฝน และสามารถปลูกพืชไร่และพืชผักบางชนิดได้ ในช่วงก่อนและหลังจากเก็บเกี่ยวข้าว ถ้าอยู่ในเขตชลประทานหรืออยู่ใกล้แหล่งน้ำธรรมชาติไม่เหมาะที่จะปลูกไม้ผลและไม่ยืนต้น เพราะมีน้ำท่วมขังในฤดูฝน แต่สามารถเปลี่ยนสภาพการใช้ประโยชน์จากนาข้าวเป็นพื้นที่ปลูกพืชไร่ ไม้ผล และพืชผักได้ ถ้ามีการพัฒนาพื้นที่อย่างเหมาะสม โดยการยกทรงและมีระบบป้องกันน้ำท่วม

แนวทางการจัดการดิน

ปลูกข้าว

เตรียมพื้นที่ โดยไถพรวนดินในขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสมที่ระดับความลึกแตกต่างกันไปในแต่ละปี เพื่อป้องกันการเกิดชั้นดานแข็งใต้ชั้นไถพรวนปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ เช่น ไก่กลบตอซัง ปล่อยาว 3-4 สัปดาห์หรือหว่านเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด โสนอัฟริกันหรือโสนอินเดียอัตรา 4-6 กิโลกรัมต่อไร่ ไก่กลบเมื่ออายุ 50-70 วัน หรือไก่กลบปุ๋ยคอก อัตรา 1-2 ตันต่อไร่ ปล่อยาว 1-2 สัปดาห์ แล้วปลูกข้าว ใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ พด.2 ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมี สูตร 16-20-0 อัตรา 25-30 กิโลกรัมต่อไร่ ในระยะปักดำ และใส่ปุ๋ยยูเรีย อัตรา 5-10 กิโลกรัมต่อไร่ ระยะหลังปักดำ 35-45 วัน พัฒนาแหล่งน้ำชลประทานไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ 2 ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเกี่ยวข้าว

การปลูกพืชไร่ พืชผัก ไม้ผล หรือไม้ยืนต้น

ปรับสภาพพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วมขังในฤดูฝนโดยการยกทรงแบบถาวร ให้มีสันร่องกว้าง 6-8 เมตร ตามชนิดพืชที่ปลูก โดยให้สันร่องสูงกว่าระดับน้ำที่เคยท่วมถึงหรือสร้างคันดินอัดแน่นล้อมรอบมีคูระบายน้ำกว้าง 1-1.5 เมตร ลึก 0.5-1 เมตร (กรณีปลูกพืชไร่พืชผักเฉพาะช่วงก่อนหรือหลังปลูกข้าว ควรยกทรงแบบเตี้ยหรือทำร่องระบายน้ำระหว่างแปลง) ปรับปรุงดินด้วยการไถกลบพืชปุ๋ยสด ปอเทือง อัตรา 4-6 กิโลกรัมต่อไร่ ถั่วพุ่มอัตรา 6-8 กิโลกรัมต่อไร่ หรือถั่วพราง อัตรา 8-10 กิโลกรัมต่อไร่

ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วันหลังปลูกหรือ ออกดอก 50 เปอร์เซ็นต์ ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์ ร่วมกับการปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอกอัตรา 1-2 ตันต่อไร่ ก่อนปลูกพืช ถ้าปลูกไม้ผลหรือไม้ยืนต้น ควรขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 เซนติเมตร และปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 15-25 กิโลกรัมต่อหลุมใส่ปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูก ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำพด.2 และผลิตภัณฑ์สารเร่ง พด.3 พด.7 พัฒนาแหล่งน้ำ และระบบการให้น้ำในแปลงปลูกพืช ไร่ในช่วงที่พืชขาดน้ำ

m6 : ดินเหนียวที่มีปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดจัดมาก พบในพื้นที่ลุ่ม

(กลุ่มชุดดินที่ 6)

ลักษณะและสมบัติของดิน

ดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า พบในสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ เนื้อดินเป็นดินเหนียว มีการระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ดินบนสีน้ำตาลหรือสีเทา ดินล่างมี สีเทา มีจุดประสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดงของศิลาแลงอ่อนบางแห่งมีก้อนสารเคมีสะสมของพวกเหล็กหรือแมงกานีสปะปนอยู่ด้วย ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำถึงปานกลาง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และมักมีน้ำท่วมขังในฤดูฝน

ข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินมีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก มีความเสี่ยงต่อการ ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง และการมีน้ำไหลบ่าท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำขัง

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช

ดินในกลุ่มนี้เหมาะสมที่จะใช้ทำนาในช่วงฤดูฝนและสามารถปลูกพืชไร่พืชผักหรือพืชอื่น ๆ ที่มีอายุสั้นในช่วงก่อนและหลังเก็บเกี่ยวข้าว ถ้ามีแหล่งน้ำเพียงพอหรืออยู่ในเขตชลประทานสภาพโดยธรรมชาติ ไม่เหมาะสมสำหรับ การปลูกพืชไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้นและพืชผักต่างๆ แต่หากต้องต้องการนำมาใช้จำเป็นต้องมีการพัฒนาพื้นที่อย่างเหมาะสม โดยการยกร่อง มีระบบป้องกันน้ำท่วมปรับปรุงดินและอาจใช้วัสดุปูนเล็กน้อยสำหรับพืชที่ไม่ชอบดินกรด

แนวทางการจัดการดิน

ปลูกข้าว

เตรียมพื้นที่ปลูกโดยไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสมปรับปรุงบำรุงดิน โดยไถกลบตอซัง ปล่อยให้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย 4-6 กิโลกรัมต่อไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) หรือใส่ปุ๋ยคอก อัตรา 2-3 กิโลกรัมต่อไร่ ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ พด.2 หรือปุ๋ยสูตร 16-20-0 อัตรา 25-30 กิโลกรัมต่อไร่ ในระยะ ปักดำและใส่ปุ๋ยยูเรีย 5-10 กิโลกรัมต่อไร่ อีกครั้งหลัง ปักดำ 35-40 วัน หรือระยะกำเนิดช่อดอกในพื้นที่ที่เป็นกรดจัดมากควรไถคลุกเคล้าวัสดุปูน 200-300 กิโลกรัมต่อไร่ เพื่อลดความเป็นกรดในดิน และเพิ่มความ เป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ใน ช่วงที่ข้าวขาดน้ำ หรือทำนาครั้งที่ 2 หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย

ปลูกพืชผัก ไม้ผล หรือไม้ยืนต้น

ปรับสภาพพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วมขังในฤดูฝนโดยการยกร่องแบบถาวร ให้มีสันร่องกว้าง 6-8 เมตร ตามชนิดพืชที่ปลูก โดยให้สันร่องสูงกว่าระดับน้ำที่เคยท่วมถึงหรือสร้างคันดินอัดแน่นล้อมรอบ

มีคุระบายน้ำกว้าง 1-1.5 เมตร ลึก 0.5-1 เมตร (กรณีปลูกพืชไร่พืชผักเฉพาะช่วงก่อนหรือหลังปลูกข้าว ควรยกทรงแบบเตี้ยหรือทำร่องระบายน้ำระหว่างแปลง) ปรับปรุงบำรุงดินด้วยการไถกลบพืชปุ๋ยสด ปอเทืองอัตรา 4-6 กิโลกรัมต่อไร่ ถั่วพุ่มอัตรา 6-8 กิโลกรัมต่อไร่ หรือถั่วพริ้วอัตรา 8-10 กิโลกรัมต่อไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วันหลังปลูกหรือออกดอก 50 เปอร์เซ็นต์ ปล่อยทิ้งไว้ 1-2 สัปดาห์หรือไถกลบปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอกอัตรา 1-2 ตันต่อไร่ ถ้าปลูกไม้ผลหรือไม้ยืนต้น ควรขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 เซนติเมตร และปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 15-25 กิโลกรัมต่อหลุม ในพื้นที่ที่ดินเป็นกรดจัดมาก ใช้วัสดุปูน 200-300 กิโลกรัมต่อไร่ หรือ 0.5-1.0 กิโลกรัมต่อหลุม เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดินใส่ปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูก ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ พด.2 และผลิตภัณฑ์สารเร่ง พด.3 พด.7 ร่วมกับการใช้วัสดุปูน ถ้าดินเป็นกรดเพิ่มขึ้น พัฒนาแหล่งน้ำ และระบบการให้น้ำในแปลงปลูกพืช ไร่ใช้ในช่วงที่พืชขาดน้ำ

m26 : ดินเหนียวลึกมาก พบในพื้นที่ดอนเขตดินชั้น

กลุ่มชุดดินที่ 26D)

ลักษณะและสมบัติของดิน

ดินเหนียวลึกถึงลึกมาก ที่เกิดจากตะกอนน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดดินที่สลายตัวมาจากหินเนื้อละเอียด หรือหินเนื้อหยาบที่มีอนุภาคดินเหนียวสูง พบในเขตที่มีฝนตกชุก มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนชัน เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว หรือดินเหนียวที่ค่อนข้างร่วนซุย มีโครงสร้างดี มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ดินบนมีสีน้ำตาล ดินล่างมีสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลาง

ข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินมีความสามารถในการซึมน้ำเร็ว ทำให้ขาดแคลนน้ำได้ในระยะที่ฝนทิ้งช่วงนาน ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำในพื้นที่ที่มีความลาดชัน อาจเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน ถ้ามีการจัดการดินที่ไม่เหมาะสม

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช

ดินในกลุ่มนี้เหมาะสมในการปลูกพืชไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชผัก และทำทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ แต่มีข้อจำกัดบ้าง เนื่องจากดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำไม่เหมาะสมในการทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่ไม่ราบเรียบและการระบายน้ำดี ทำให้ยากต่อการกักเก็บน้ำ

แนวทางการจัดการ

การปลูกพืชไร่หรือพืชผัก

ควรเลือกพื้นที่ที่มีความลาดชันน้อยกว่า 12 เปอร์เซ็นต์ และมีการจัดระบบการปลูกพืชแบบหมุนเวียนตลอดทั้งปี โดยมีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วยไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ และมีการปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอกอัตรา 1-2 ตันต่อไร่ หรือหว่านเมล็ดถั่วพริ้วอัตรา 8-10 กิโลกรัมต่อไร่ เมล็ดถั่วพุ่มอัตรา 6-8 กิโลกรัมต่อไร่ หรือปอเทือง อัตรา 4-6 กิโลกรัมต่อไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์ ก่อนปลูกพืชไร่ หรือพืชผักใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 2-3 ตันต่อไร่ และปุ๋ยอินทรีย์น้ำ พด.2 ผลิตภัณฑ์สารเร่ง พด.3 พด.7 ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีที่เหมาะสมตาม

ชนิดพืชที่ปลูก มีระบบการอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เช่น ใช้วัสดุคลุมดินปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ การสร้างคันดิน การทำแนวรั้วหญ้าแฝก มีการกำจัดวัชพืช โรครแมลง จัดระบบการชลประทานและระบบการให้น้ำในพื้นที่ปลูก

การปลูกไม้ผล หรือไม่ยืนต้น

ชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 เซนติเมตร ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 15-25 กิโลกรัมต่อหลุม และรองกันหลุมด้วยวัสดุปุ๋ย อัตรา 0.5-1.0 กิโลกรัมต่อไร่ ใช้ปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูก ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ พด.2 และผลิตภัณฑ์สารเร่ง พด.3 และ พด.7 มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม เช่น ปลูกพืชปุ๋ยสด ปลูกพืชคลุมดิน วัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหญ้าแฝก การทำฐานเฉพาะต้น จัดระบบการชลประทานและระบบการให้น้ำในพื้นที่ปลูก

m27 : ดินร่วนริมฝั่งแม่น้ำ พบในพื้นที่ตอนเขตดินชั้น

(กลุ่มชุดดินที่ 32,32B,32gm)

ลักษณะและสมบัติของดิน

ดินร่วนลึกมากที่เกิดจากการทับถมของตะกอนน้ำบนบริเวณสองฝั่งริมแม่น้ำ ในฤดูน้ำหลาก พบในเขตที่มีฝนตกชุก มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ มีเนื้อดินเป็นดินร่วนหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง สีดินเป็นสีน้ำตาล หรือสีเหลืองปนน้ำตาล อาจมีจุดประสีเหลืองหรือสีเทาในชั้นดินล่าง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ของดินปานกลาง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดปานกลางชุดดินที่อยู่ในกลุ่มนี้ ได้แก่ ชุดดินลำแก่น (Lam) ชุดดินรือเสาะ (Ro) และชุดดินตาขุน (Tkn)

ข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ปกติไม่ค่อยมีปัญหา แต่อาจมีน้ำท่วมขังหรือไหลบ่าท่วมขังอย่างฉับพลัน ในระยะที่มีฝนตกหนัก และขาดแคลนน้ำในระยะที่ฝนทิ้งช่วงนาน

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช

ดินในกลุ่มนี้เหมาะสมในการทำสวนไม้ผล กาแฟ พืชผัก ปาล์มน้ำมัน ยางพารา ไม้ยืนต้น และทำทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ แต่อาจมีปัญหาบ้างเกี่ยวกับน้ำไหลบ่าท่วมขังในฤดูฝนถ้าอยู่ใกล้ทางน้ำ

แนวทางการจัดการ

การปลูกพืชไร่หรือพืชผัก

ควรมีการจัดระบบการปลูกพืชแบบหมุนเวียนตลอดทั้งปี โดยให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วยปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 2-3 ตันต่อไร่ หรือหว่านเมล็ดถั่วพำอัตรา 8-10 กิโลกรัมต่อไร่ เมล็ดถั่วพุ่มอัตรา 6-8 กิโลกรัมต่อไร่ หรือปอเทือง อัตรา 4-6 กิโลกรัมต่อไร่ ไถกลบระยะออกดอกปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์ ก่อนปลูกพืชไร่ หรือพืชผัก ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชปลูก มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม เช่น ปลูกพืชปุ๋ยสด ปลูกพืชคลุมดินวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหญ้าแฝก จัดระบบการชลประทานและระบบการให้น้ำในพื้นที่ปลูก

การปลูกไม้ผล หรือไม่ยืนต้น

ชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 เซนติเมตร ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 20-35 กิโลกรัมต่อหลุม ใช้ปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูก ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ พด.2 และผลิตภัณฑ์สารเร่ง พด.3 และ พด.7 มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม เช่น ปลูกพืชปุ๋ยสด ปลูกพืชคลุมดิน วัสดุคลุม

ดิน ปลูกพืชแซม สร้างคันดิน การทำขั้นบันได การทำคูรับน้ำขอบเขา ทำแนวรั้วหญ้าแฝกการทำฐาน เฉพาะต้น จัดระบบการชลประทานและระบบการให้น้ำในพื้นที่ปลูก

m28 : ดินร่วนลึกมาก พบในพื้นที่ดอนเขตดินชั้น

(กลุ่มชุดดินที่ 34,34B,34C,39,39B,39C)

ลักษณะและสมบัติของดิน

ดินร่วนหยาบถึงดินร่วนละเอียดปนทรายลึกมากที่เกิดจากการสลายตัวของหินเนื้อหยาบหรือ ตะกอนน้ำและพบในเขตที่มีฝนตกชุก พบในสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนชัน เนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย หรือดินร่วนเหนียวปนทราย ดินบนมีสีน้ำตาล ดินล่างมีสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงและอาจพบจุดประสีเหลือง สีน้ำตาลหรือสีเทาในดินล่าง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นด่างเล็กน้อย

ข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์ที่ดิน

เป็นดินปนทราย ความสามารถในการอุ้มน้ำและดูดซับธาตุอาหารต่ำ ขาดแคลนน้ำในระยะที่ ฝนทิ้งช่วงนาน ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำเสี่ยงต่อการถูกชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน ในพื้นที่ที่มีความลาดชัน

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช

ดินในกลุ่มนี้เหมาะสมในการปลูกไม้ผล ปาล์มน้ำมัน ยางพารา ไม้ยืนต้นและพืชไร่ รวมทั้ง สามารถพัฒนาเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ได้ด้วย แต่มีข้อจำกัดเล็กน้อยเนื่องจากเป็นดินปนทราย มีความ อุดมสมบูรณ์ต่ำ และเกิดการชะล้างสูญเสียหน้าดินในพื้นที่ลาดชันไม่เหมาะสำหรับการทำนา เนื่องจาก สภาพพื้นที่ไม่ราบเรียบ ดินมีการระบายน้ำดี ทำให้ยากต่อการกักเก็บน้ำ

แนวทางการจัดการ

การปลูกพืชไร่หรือพืชผัก

ควรเลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ที่มีความลาดชันน้อยกว่า 12 เปอร์เซ็นต์ และจัดระบบการ ปลูกพืชแบบหมุนเวียนตลอดทั้งปี โดยให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วยไถพรวนและปลูกพืชตาม แนวระดับ และมีการปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 2-3 ตันต่อไร่ หรือหว่านเมล็ดถั่วพรี้อ อัตรา 8-10 กิโลกรัมต่อไร่ เมล็ดถั่วพุ่มอัตรา 6-8 กิโลกรัมต่อไร่ หรือปอเทือง อัตรา 4-6 กิโลกรัมต่อไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์ ก่อนปลูกพืชไร่ หรือพืชผัก ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีตามชนิด พืชปลูกมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม เช่น ปลูกพืชปุ๋ยสด ปลูกพืชคลุมดิน วัสดุคลุมดิน ปลูกพืช แซม สร้างคันดิน การทำขั้นบันได การทำคูรับน้ำขอบเขา ทำแนวรั้วหญ้าแฝก การทำฐานเฉพาะต้น พัฒนาแหล่งน้ำ จัดระบบการชลประทานและระบบการให้น้ำในพื้นที่ปลูก

การปลูกไม้ผล หรือไม้ยืนต้น

ชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 เซนติเมตร ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 20-35 กิโลกรัมต่อหลุม ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชปลูก ในช่วงการเจริญเติบโต ก่อนและหลังเก็บเกี่ยวผลผลิตมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม เช่น ปลูกพืชปุ๋ยสด ปลูกพืชคลุม ดิน วัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม สร้างคันดินการทำขั้นบันได การทำคูรับน้ำขอบเขา ทำแนวรั้วหญ้าแฝก การทำฐานเฉพาะต้น จัดระบบการชลประทานและระบบการให้น้ำในพื้นที่ปลูก

m33 : ดินลิกปานกลางที่มีลูกรัง ก้อนกรวด หรือเศษหินปนอยู่มากในช่วงความลึก 50-100 เซนติเมตร จากผิวดิน พบในพื้นที่ดอนเขตดินชั้น

(กลุ่มชุดดินที่ 50D)

ลักษณะและสมบัติของดิน

ดินลิกปานกลางที่มีชั้นลูกรัง ก้อนกรวด หรือเศษหินปริมาณมากกว่าร้อยละ 35 โดยปริมาตร อยู่ในช่วงความลึก 50-100 เซนติเมตรจากผิวดิน พบในสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึง เป็นลูกคลื่นลอนชัน พบในเขตที่มีฝนตกชุก เนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินเหนียวที่อยู่นบนชั้นดิน ที่มีก้อนกรวด เศษหินหรือลูกรัง ดินบนมีสีน้ำตาล ดินล่างมีสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง การระบาย น้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย

ข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์ที่ดิน

เป็นดินปนทรายลิกปานกลางที่มีชั้นลูกรัง ก้อนกรวดหรือเศษหินปนอยู่มาก ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการซึมน้ำของรากพืชที่มีระบบรากลึกความสามารถในการอุ้มน้ำและดูดซับธาตุอาหารต่ำ ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ พืชเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำในระยะที่ฝนทิ้งชวงนาน ในพื้นที่ที่มีความลาดชันสูงจะเกิดการชะล้างหลายสูญเสียน้ำดินค่อนข้างสูง ทำให้เกิดเป็นดินตื้นและยากต่อการปรับปรุงแก้ไข

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช

ดินในกลุ่มนี้เหมาะสมในการปลูกพืชไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้น และพัฒนาเป็นทุ่งหญ้า เลี้ยงสัตว์ แต่มีข้อจำกัดเล็กน้อยที่ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และมีศักยภาพก่อให้เกิดเป็นดินตื้นในพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง

แนวทางการจัดการดิน

มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชเศรษฐกิจแทบทุกชนิด เช่น ไม้ผล และไม้ยืนต้น ยางพารา พืชไร่ ตลอดจนพัฒนาเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ แต่มีข้อจำกัดเล็กน้อยเนื่องจากมีก้อนกรวดปะปนอยู่ในตอนล่างของหน้าตัดดิน จากสภาพซึ่งเป็นที่สูงและกักเก็บน้ำยาก จึงไม่ค่อยเหมาะสมในการทำนา

การปลูกพืชไร่หรือพืชผัก

ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับขวางความลาดเทของพื้นที่ ควรมีการจัดระบบการปลูกพืชให้หมุนเวียนตลอดทั้งปี มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 2-3 ตันต่อไร่ หรือหว่านเมล็ดถั่วพริ้ออัตรา 8-10 กิโลกรัมต่อไร่ เมล็ดถั่วพุ่มอัตรา 6-8 กิโลกรัมต่อไร่ หรือปอเทือง อัตรา 4-6 กิโลกรัมต่อไร่ ไถกลบระยะออกดอกปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์ ก่อนปลูกพืชไร่หรือพืชผัก ใส่ปุ๋ยเคมีให้เหมาะสมตามชนิดพืชที่ปลูก ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์น้ำ พด.2 และผลิตภัณฑ์สารเร่ง พด.3 และ พด.7 มีระบบการอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยวิธีกล และวิธีพืช ที่เหมาะสมตามสภาพพื้นที่ เช่น การสร้างคันดิน ทำแนวรั้วหญ้าแฝก การปลูกพืชปุ๋ยสด การปลูกพืชหมุนเวียน การปลูกสลับเป็นแถบ เป็นต้น พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการชลประทานและระบบการให้น้ำในพื้นที่ปลูก

การปลูกไม้ผล หรือไม้ยืนต้น

ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 เซนติเมตร หรือถึงชั้นหิน ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 20-35 กิโลกรัมต่อหลุม ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ พด.2 และปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูกมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม เช่น ปลูกพืชปุ๋ยสด ปลูกพืชคลุมดิน วัสดุคลุมดิน ปลูกพืช

แถม สร้างคันดิน การทำขั้นบันได การทำคูรับน้ำขอบเขา ทำแนวรั้วหญ้าแฝก การทำฐานเฉพาะต้น พัฒนาแหล่งน้ำชลประทานและจัดระบบการให้น้ำ

m34 : พื้นที่ที่มีความลาดชันสูงมาก

(กลุ่มชุดดินที่ 62)

พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนที่มีความลาดชันมากกว่าร้อยละ 35 ซึ่งถือว่ายากต่อการจัดการดูแลรักษาเพื่อการเกษตร ประกอบไปด้วยดินชั้นมากถึงเป็นดินลึก อาจพบก้อนหิน เศษหินหรือหินพื้นโผล่ กระจายกระจายทั่วไปบนผิวดิน

ข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์ที่ดิน

พื้นที่ลาดชันสูงมาก เกิดการชะล้างพังทลายได้ง่าย มีเศษหิน ก้อนหิน กระจายกระจายที่ผิวดินมาก ขาดแคลนน้ำ

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช

กลุ่มดินนี้ไม่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจ เนื่องจากสภาพพื้นที่ที่มีความลาดชันสูงมาก เกิดการชะล้างพังทลายได้ง่าย ควรอนุรักษ์ไว้เป็นพื้นที่ป่าตามธรรมชาติ เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า แหล่งต้นน้ำลำธาร ในกรณีที่ต้องนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ควรเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินในเชิงอนุรักษ์หรือวนเกษตร ในบริเวณพื้นที่ที่เป็นดินลึก และสามารถพัฒนาแหล่งน้ำได้ พร้อมทั้งมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม โดยไม่มีการทำลายไม้พื้นล่าง ในพื้นที่ที่ไม่มีศักยภาพทางการเกษตร ควรรักษาไว้ให้เป็นสวนป่า สร้างสวนป่า หรือใช้ปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

ตารางที่ 3-6 หน่วยแผนที่ดิน ตำบลนาขา อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี

หน่วย แผนที่ดิน	คำอธิบาย	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
Cr-sic1A	ชุดดินเชิงทราย มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	927	1.49
Lp-pic-silA	ดินคล้ายชุดดินลำปางที่มีศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	3,252	5.22
Ly-slB	ชุดดินลาดหญ้า มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	500	0.80
Ly-slC	ชุดดินลาดหญ้า มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	3,941	6.32
Ly-slD	ชุดดินลาดหญ้า มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์	902	1.45
Ly-ud-slB	ดินคล้ายชุดดินลาดหญ้าที่ลึกมาก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	460	0.74
Mkn-slA	ชุดดินแม่ขาน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	1,543	2.48
Mt-fl-slB	ดินคล้ายชุดดินแม่แตงที่เป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	1,084	1.74
Mt-fl-slC	ดินคล้ายชุดดินแม่แตงที่เป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	460	0.74
Mt-md,fl-slC	ดินคล้ายชุดดินแม่แตงที่ลึกปานกลางและเป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	2,490	4.00
Pae-mw,pic-slB	ดินคล้ายชุดดินแพะที่มีการระบายน้ำดีปานกลางและมีศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	927	1.49
Pao-slB	ชุดดินชุมพร มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	765	1.23
Pao-slC	ชุดดินชุมพร มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	646	1.04
Ph-sic1A	ชุดดินพาน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	3,387	5.44
Skt-sic1A	ชุดดินสุโขทัย มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	5,018	8.05
Ty-gslC	ชุดดินท่ายาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	104	0.17
Ty-gslD	ชุดดินท่ายาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์	4,067	6.53
Ty-gslE	ชุดดินท่ายาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์	689	1.11
รวมเนื้อที่ทั้งหมด		62,309	100.00

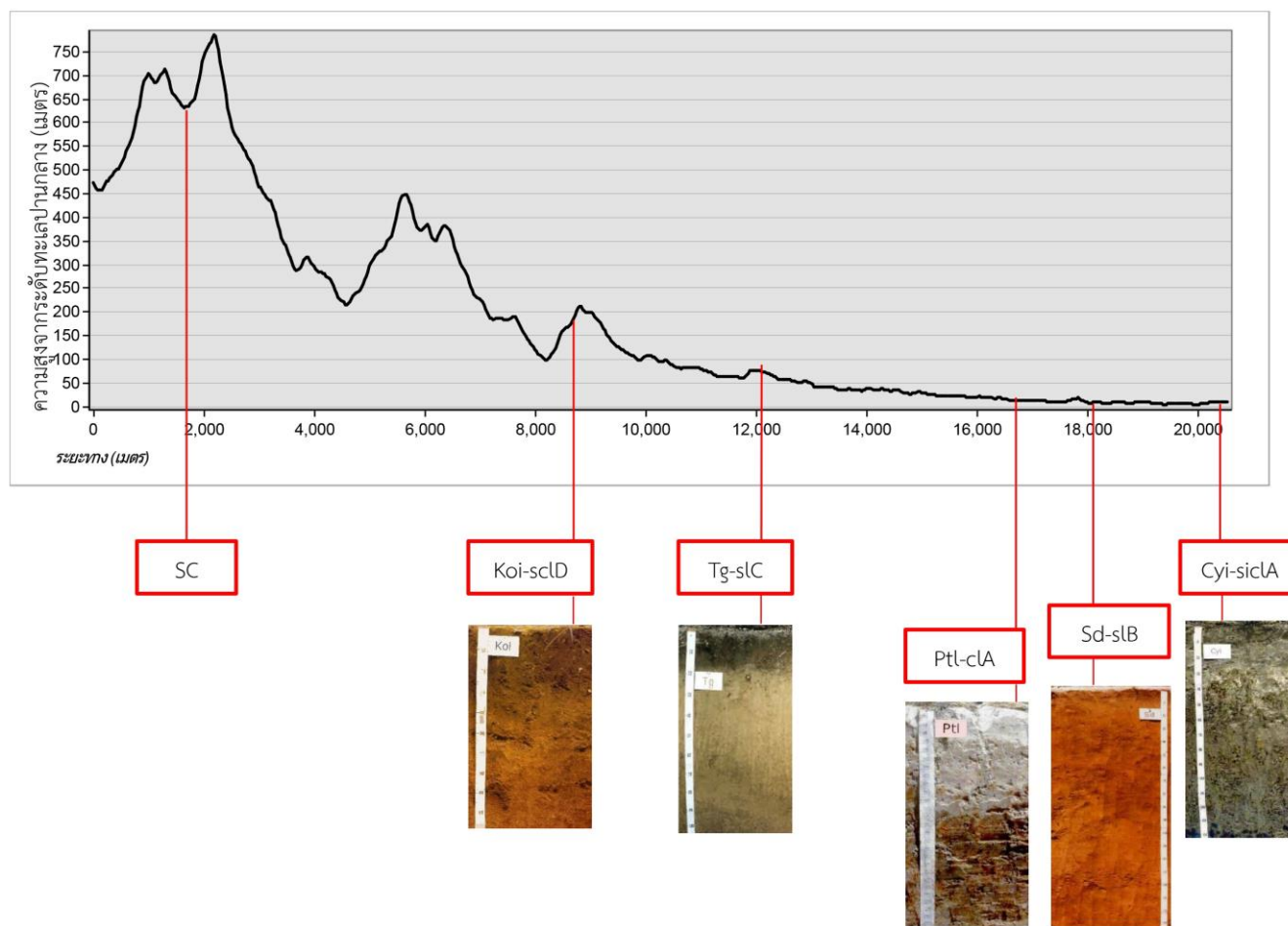
ที่มา : กองสำรวจดินและวิทยทรัพยากรดิน (2562)

ตารางที่ 3-7 สมบัติดิน ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	การระบายน้ำ	CEC (meq/g)	BS (%)	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ฟอสฟอรัส ที่เป็นประโยชน์ (P ₂ O ₅)	โพแทสเซียม ที่เป็นประโยชน์ (K ₂ O)	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	เนื้อที่	
										ไร่	ร้อยละ
Cr-sic1A	0-2	เลว	<10	<35	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	927	1.49
Lp-pic-silA	0-2	ค่อนข้างเลว	<10	35-75	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	3,252	5.22
Ly-slB	2-5	ดี	<10	<35	50-100	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	500	0.80
Ly-slC	5-12	ดี	<10	<35	50-100	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	3,941	6.32
Ly-slD	12-20	ดี	<10	<35	50-100	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	902	1.45
Ly-vd-slB	2-5	ดี	<10	<35	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	460	0.74
Mkn-slA	0-2	ค่อนข้างเลว	10-20	35-75	>150	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	1,543	2.48
Mt-fl-slB	2-5	ดี	<10	<35	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	1,084	1.74
Mt-fl-slC	5-12	ดี	<10	<35	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	460	0.74
Mt-md,fl-slC	5-12	ดี	<10	<35	50-100	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	2,490	4.00
Pae-mw,pic-slB	2-5	ดีปานกลาง	<10	<35	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	927	1.49
Pao-slB	2-5	ดี	<10	35-75	50-100	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	765	1.23
Pao-slC	5-12	ดี	<10	35-75	50-100	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	646	1.04
Ph-sic1A	0-2	เลว	<10	35-75	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	3,387	5.44
Skt-sic1A	0-2	ค่อนข้างเลว	<10	35-75	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	5,018	8.05
Ty-gslC	5-12	ดี	<10	<35	25-50	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	104	0.17
Ty-gslD	12-20	ดี	<10	<35	25-50	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	4,067	6.53
Ty-gslE	20-35	ดี	<10	<35	25-50	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	689	1.11
รวมเนื้อที่ทั้งหมด										62,309	100.00

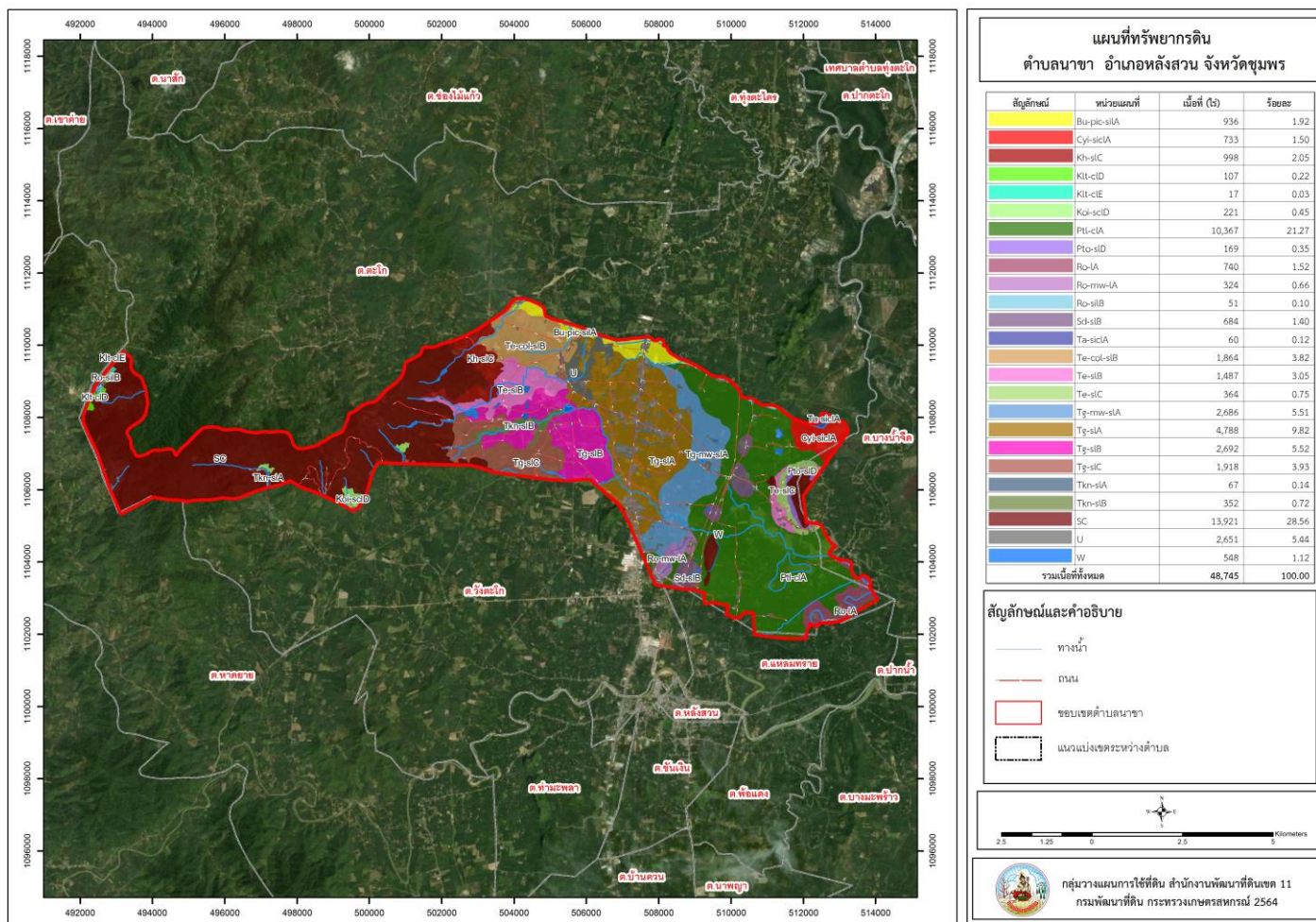
ที่มา : กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน (2562)

รูปที่ 3-5 ภูมิประเทศและชุดดิน ตำบลนาขา อำเภอลำสนธิ จังหวัดชุมพร

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาขา อำเภอลำสนวน จังหวัดชุมพร

รูปที่ 3-6 ทรัพยากรดิน ตำบลนาขา อำเภอลำสนวน จังหวัดชุมพร

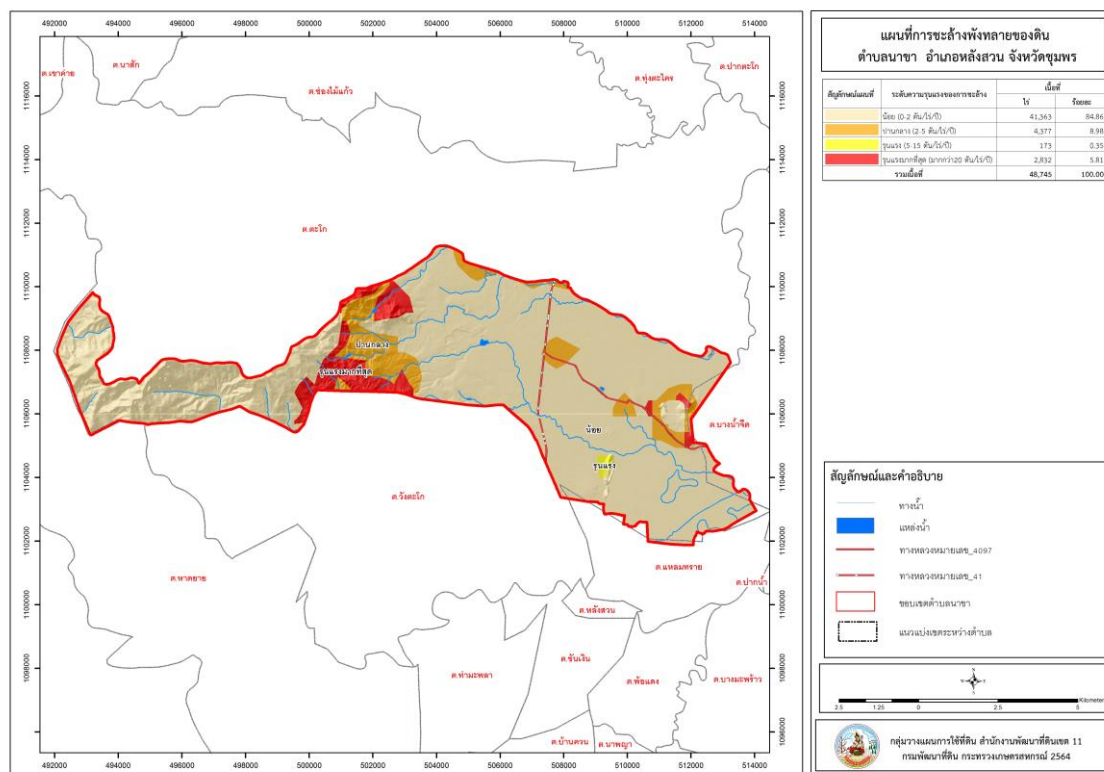

3.3.2 การชะล้างพังทลายของดิน

จากการประเมินการชะล้างพังทลายของดินโดยใช้สมการการสูญเสียดินสากล (Universal Soil Loss Equation; USLE) ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร มีการชะล้างพังทลายของดิน ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-5 และรูปที่ 3-7

ตารางที่ 3-8 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

การชะล้างพังทลายของดิน	การสูญเสียดิน (ตัน/ปี)	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
น้อย (0-2 ตัน/ไร่/ปี)	-	49,836	79.98
ปานกลาง (2-5 ตัน/ไร่/ปี)	13,000	6,500	10.43
รุนแรง (5-15 ตัน/ไร่/ปี)	23,545	4,709	7.56
รุนแรงมาก (15-20 ตัน/ไร่/ปี)	3,900	260	0.42
รุนแรงมากที่สุด (>20 ตัน/ไร่/ปี)	20,080	1,004	1.61
รวม	60,525	62,309	100.00

รูปที่ 3-7 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1. หลักการ

กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยหลัก 3 ประการ คือ

- 1) พื้นที่ (Area)
- 2) หน้าที่ขององค์กร หรือภารกิจ (Function)
- 3) ความร่วมมือ (Participation)

การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีสาระสำคัญที่จำเป็นในการจัดทำโครงการ

- 1) สภาพปัญหาของชุมชนหรือเกษตรกร
- 2) ความต้องการของชุมชน
- 3) โครงการที่จะแก้ไขปัญหาที่เป็นไปตามความต้องการของประชาชน
- 4) พื้นที่ที่จะดำเนินโครงการ

ทั้งนี้ ผู้ที่จำเป็นต้องเข้าร่วมกระบวนการ คือ เกษตรกรในพื้นที่ตำบล ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ใหญ่บ้าน และกำนัน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในกรณีของแผนการใช้ที่ดินตำบลนั้น การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนจะมีสาระสำคัญของชุมชนในภาพรวม และเกษตรกรแต่ละราย เช่น

- 1) ปัญหาทรัพยากรดิน
- 2) ปัญหาการประกอบอาชีพ
- 3) ความต้องการของชุมชนหรือเกษตรกรแต่ละราย
- 4) แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบัน

จากสาระสำคัญใน 4 ประการ ดังกล่าว แผนการใช้ที่ดินตำบลจะต้องจัดทำขึ้นโดยมี “กิจกรรมตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน หรือเกษตรกรแต่ละราย รวมทั้งตอบสนองต่อแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ตรงตามอำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดิน และโดยความร่วมมือของส่วนราชการต่างๆ

4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2564 ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลนาขา มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.2.1 ปัญหาหลักของตำบลนาขา คือ

- 1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
- 2) ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร
- 3) การใช้สารเคมีทางการเกษตรในปริมาณสูง

4.2.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร และองค์การส่วนปกครองส่วนท้องถิ่น มีความต้องการ 3 ประเด็น คือ

- 1) แก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน
 - 2) แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ
 - 3) แก้ไขปัญหาการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- กรณีการแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน

ความอุดมสมบูรณ์ของดิน พบว่าจากการข้อมูลคุณสมบัติของดินในพื้นที่ตำบลนาขา ส่วนใหญ่ความอุดมสมบูรณ์ของดินอยู่ในเกณฑ์ต่ำ โดยมีปริมาณอินทรีวัตอยู่ในระดับปานกลาง, ฟอสฟอรัสอยู่ในระดับต่ำ-ปานกลาง และโพแทสเซียมอยู่ในระดับต่ำ จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงบำรุงดิน ส่วนค่า pH พบว่าปฏิกิริยาของดินส่วนใหญ่มีสภาพเป็นกรดควรปรับสภาพดินโดยใช้ปูนชนิดต่างๆ

กรณีการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ

ในส่วนของกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน กิจกรรมปกติที่จะดำเนินการแก้ไขปัญห การขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรคือ บ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ขนาด 1,260 ลบ.ม.

ในที่ประชุมจากข้อเสนอของเกษตรกรต้องการให้มีการขุดเจาะบ่อบาดาลเพื่อนำน้ำได้ ดินมาใช้ นั้น ส่วนราชการที่รับผิดชอบโดยตรง คือ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

ทั้งนี้ ในพื้นที่การเกษตรพบว่า การขาดความชื้นในดินเร็วกว่าปกติหลังฝนทิ้งช่วงนั้น สาเหตุที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การขาดอินทรีวัตในดินที่จะช่วยอุ้มน้ำไว้เพื่อการเติบโตของพืช (เกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่นิยมกำจัดวัชพืชด้วยสารเคมี ส่งผลให้น้ำที่ผิวดินระเหยได้เร็วกว่าสภาพที่ หญ้าปกคลุม)

อย่างไรก็ตาม กรณีปัญหาการขาดแคลนน้านั้นได้มีข้อเสนอจากชุมชนและองค์การ ปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการดำเนินการ ดังนี้

- 1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - 1.1) โครงการขุดลอกคลองชลประทาน
 - 1.2) โครงการขุดลอกอ่างเก็บน้ำ ฝ่ายน้ำล้น
 - 1.3) โครงการขุดเจาะน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร
 - 1.4) โครงการขุดเจาะบ่อบาดาลร่วมกับโซล่าเซลล์
 - 1.5) โครงการขุดลอกสระน้ำสาธารณะเพื่อการเกษตร
 - 1.6) โครงการขุดบ่อน้ำตื้น
- 2) การพัฒนาระบบท่อส่งน้ำ
 - 2.1) โครงการก่อสร้างท่อส่งน้ำประปา
 - 2.2) โครงการก่อสร้างท่อส่งน้ำเพื่อการเกษตร
- 3) การก่อสร้างฝาย
 - 3.1) โครงการก่อสร้างฝายชะลอน้ำ
 - 3.2) โครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ
 - 3.3) โครงการแก้มลิง

กรณีการใช้สารเคมีทางการเกษตร

เนื่องเกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกพืชเชิงเดี่ยวโดยเฉพาะทุเรียน ประกอบกับตลาดต้องการสินค้าที่มีลักษณะภายนอกสวยงาม การใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดโรค/แมลงศัตรูพืชจึงเป็นวิธีที่เกษตรกรนิยมใช้ในการจัดการผลผลิต โครงการ/กิจกรรมที่สามารถดำเนินการได้เพื่อผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยรวมถึงลดการใช้สารเคมี และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ซึ่งที่เสนอในประชุมมีดังนี้

- 1) โครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมีทางการเกษตร
- 2) โครงการส่งเสริมเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน (GAP)
- 3) โครงการส่งเสริมการใช้อยู่ตามค่าวิเคราะห์ดิน
- 4) โครงการส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด (โดโลไมท์)
- 5) โครงการส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร PGS
- 6) โครงการธนาคารปุ๋ยอินทรีย์
- 7) โครงการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

ผลจากการจัดทำการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

- 1) **แรงขับเคลื่อน (Driver)** มี 3 ประการ คือ
 - 1.1) การเติบโตของประชากร
 - 1.2) การเติบโตของเศรษฐกิจ
 - 1.3) ความต้องการสินค้าของผู้บริโภคในประเทศ-นอกประเทศ
- 2) **แรงกดดัน (Pressure)** ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 5 ประการ คือ
 - 2.1) ขาดการปรับปรุงบำรุงดิน
 - 2.2) ขาดมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - 2.3) ความต้องการใช้น้ำเพื่อการเกษตร
 - 2.4) การระบาดของโรค-แมลงศัตรูพืช
 - 2.5) การปลูกพืชเชิงเดี่ยวเกษตรกรขาดการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง
- 3) **สถานะ (State)** ที่เกิดแรงกดดัน มี 5 ประการ คือ
 - 3.1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
 - 3.2) การชะล้างพังทลาย
 - 3.3) ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร
 - 3.4) โรคระบาดในไม้ผล
 - 3.5) การใช้สารเคมีเกินความจำเป็น
- 4) **ผลกระทบ (Impact)** ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 6 ประการ คือ
 - 4.1) ผลผลิตตกต่ำ ต้นทุนการผลิตสูง
 - 4.2) แหล่งน้ำ/ลำห้วย/ลำคลองตื้นเขิน

- 4.3) พืช/ผลผลิตได้รับความเสียหาย
- 4.4) ปัญหาสุขภาพของเกษตรกร
- 4.5) รายได้ไม่แน่นอน
- 4.6) ผู้บริโภคขาดความเชื่อมั่นในคุณภาพ

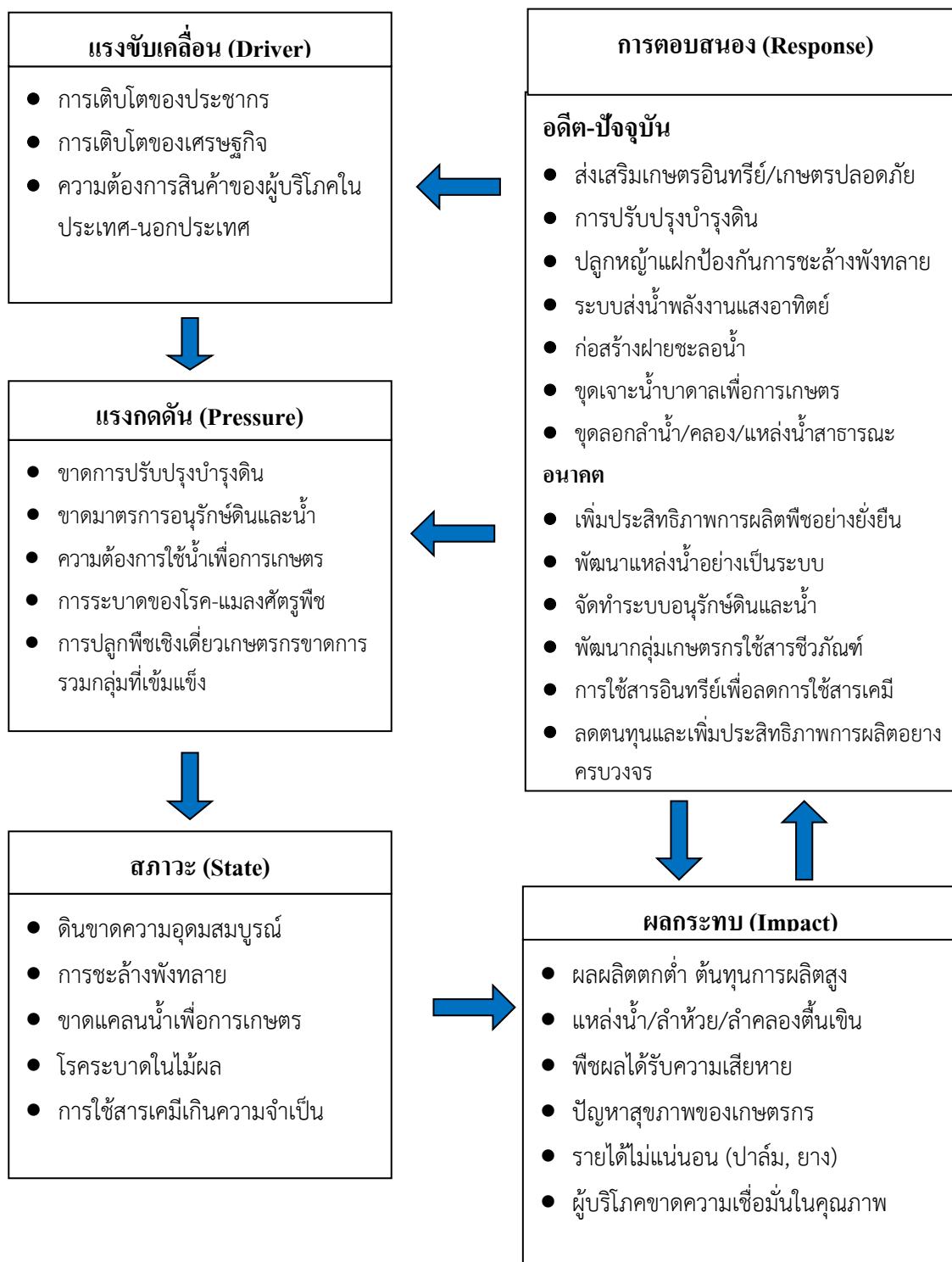
5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้
อดีต-ปัจจุบัน

- 5.1) ส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์/เกษตรปลอดภัย
- 5.2) การปรับปรุงบำรุงดิน
- 5.3) ปลูกหญ้าแฝกป้องกันการชะล้างพังทลาย
- 5.4) ระบบส่งน้ำพลังงานแสงอาทิตย์
- 5.5) ก่อสร้างฝายชะลอน้ำ
- 5.6) ขุดเจาะน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร
- 5.7) ขุดลอกลำน้ำ/คลอง/แหล่งน้ำสาธารณะ

อนาคต

- (1) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชอย่างยั่งยืน
- (2) พัฒนาแหล่งน้ำอย่างเป็นระบบ
- (3) จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

ดังมีรายละเอียดในภาพที่ 4-1

รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

- 1) พืชเศรษฐกิจ ที่เกษตรกรนิยมปลูก ได้แก่ ปาล์มน้ำมันและยางพารา
- 2) ไม้ผล ที่เกษตรกรนิยมปลูกและเป็นแหล่งผลิตที่สำคัญ รวมถึงทำรายได้สูงสำหรับจังหวัดชุมพร คือ ทูเรียนและมังคุด
- 3) พืชผัก

ระบบเกษตร	เดือน											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
พืชเศรษฐกิจ	ปาล์มน้ำมัน, ยางพารา											
ไม้ผล	ทุเรียน, มังคุด											
พืชผัก	พืชผัก											

รูปที่ 4-2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 ทรัพยากรดิน

จากการสำรวจทรัพยากรดินตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร โดยกองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน พบว่า มีดิน 14 ชุดดิน โดยมีการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังรายละเอียดในตารางที่ 5-1

5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน

ประเภทการใช้ที่ดิน ประกอบด้วย พืชเศรษฐกิจหลัก หรือพืชอัตลักษณ์ (Signature crops) ที่ปลูกอยู่ในปัจจุบันของตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพรมี 4 ชนิด ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน ยางพารา ทุเรียนและมังคุด

5.3 การประเมินคุณภาพที่ดิน

จากการใช้คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน สำหรับการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล และระดับจังหวัด (คสนส. อนุรักษ์ และคาร์ณ ไทรฟัก, 2562) ประเมินคุณภาพที่ดิน ได้จำแนกชั้นความเหมาะสมทางกายภาพและข้อจำกัดของประเภทการใช้ที่ดิน ดังนี้

ทุเรียน

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช(o)ข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร(s)ข้อจำกัดด้านความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) และข้อจำกัดด้านสภาวะการหยั่งลึกของราก (r)ได้แก่หน่วยแผนที่ดิน Ak-cB Ak-cC และKh-mw-slB

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านสภาวะการหยั่งลึกของราก (r)ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Pto-slCPto-slD และSw-slB

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช(o)มีข้อจำกัดด้านสภาวะการหยั่งลึกของราก (r) และข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดินCp-slB Tuk-clB และ SC

มังคุด

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช(o)ข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร(s)ข้อจำกัดด้านความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) และข้อจำกัดด้านสภาวะการหยั่งลึกของราก (r)ได้แก่หน่วยแผนที่ดิน Ak-cB Ak-cC และKh-mw-sLB

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านสภาวะการหยั่งลึกของราก (r)ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Pto-slCPto-sLD และSw-sLB

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช(o)มีข้อจำกัดด้านสภาวะการหยั่งลึกของราก (r) และข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่หน่วยแผนที่ดินCp-sLB Tuk-clB และ SC

ยางพารา

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช(o) ข้อจำกัดด้านความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n)ข้อจำกัดด้านสภาวะการหยั่งลึกของราก (r)และข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน(e) ได้แก่หน่วยแผนที่ดิน Ak-cB Ak-cC Kh-mw-sLB Pto-slCPto-sLD และSw-sLB

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านสภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Cp-sLB

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Tuk-clB และSC

ป่าลุ่มน้ำมัน

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช มีข้อจำกัดด้านความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) ข้อจำกัดด้านสภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ได้แก่หน่วยแผนที่ดิน Ak-cB Ak-cC และ Kh-mw-slB

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านสภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Pto-slC Pto-slD และ Sw-slB

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) มีข้อจำกัดด้านสภาวะการหยั่งลึกของราก (r) และข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Cp-slB Tuk-clB และ SC

ตารางที่ 5-1 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดินตำบลนาขา อำเภอหลังสวน
จังหวัดชุมพร

หน่วยแผนที่	ชั้นความเหมาะสมของที่ดินในการปลูกพืชเศรษฐกิจ (เขตดินชั้น)								เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
	ส้ม	เงาะ ทุเรียน มังคุด ลองกอง	มะพร้าว	กล้วย	กาแฟ	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน			
Bu-pic-s1A	S3o	S3o	S3o	S3o	N	S3o	N	936	1.92	
Cyl-sic1A	N	N	N	S3o	N	N	S3o	733	1.50	
Kh-slC	S2n	S2n	S2ne	S2n	S2n	S2n	S2n	998	2.05	
Klt-clD	S3r	S3r	N	S3r	N	S3r	N	107	0.22	
Klt-clE	N	N	N	S3re	N	N	N	17	0.03	
Koi-sclD	S2ne	S2ne	S3e	S2ne	S2ne	S2ne	S2ne	221	0.45	
Ptl-clA	N	N	N	N	N	N	S3o	10,367	21.27	
Pto-s1D	S2sn	S2sn	S3e	S2ne	S3r	S2ne	S3r	169	0.35	
Ro-lA	S2sn	S2sn	S2n	S2n	S2sn	S2n	S2n	740	1.52	
Ro-mw-lA	S2osn	S2osn	S2on	S2n	S2osn	S2on	S2n	324	0.66	
Ro-slB	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	51	0.10	
Sd-slB	S2sn	S2sn	S2n	S2n	S2sn	S2n	S2n	684	1.40	
Ta-sic1A	N	N	N	N	N	N	S3o	60	0.12	
Te-col-slB	S2sn	S2sn	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	1,864	3.82	
Te-slB	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	1,487	3.05	
Te-slC	S2sn	S2sn	S2ne	S2ne	S2sn	S2n	S2n	364	0.75	
Tg-mw-slA	S2osn	S2osn	S2on	S2n	S2osn	S2on	S2n	2,686	5.51	
Tg-slA	S2sn	S2sn	S2n	S2n	S2sn	S2n	S2n	4,788	9.82	
Tg-slB	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	2,692	5.52	
Tg-slC	S2sn	S2sn	S2ne	S2ne	S2sn	S2n	S2n	1,918	3.93	
Tkn-slA	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	67	0.14	
Tkn-slB	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	352	0.72	
SC	N	N	N	N	N	N	N	13,921	28.56	
U	-	-	-	-	-	-	-	2,651	5.44	
W	-	-	-	-	-	-	-	548	1.12	
รวมเนื้อที่ทั้งหมด								48,745	100.00	

- หมายเหตุ : 1) สมบัติดินจากตารางที่ 3-4
 2) ข้อจำกัดในการประเมินคุณภาพที่ดิน : s = ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร
 n = ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร e = ความเสียหายจากการกัดกร่อน
 o = ความเป็นประโยชน์ของO₂ต่อรากพืช r = สภาวะการหยั่งลึกของราก

บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน

6.1 ปรัชญาในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล

ในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลฉบับนี้ได้ใช้ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”¹ เป็นหลัก โดยมีรายละเอียดดังนี้

“เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุก ระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบเพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี”

¹ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550: 6-7) ได้หมายเหตุว่า “ประมวลและกลั่นกรองจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทานในวโรกาสต่างๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปใช้และเผยแพร่ได้ เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป

6.2 นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดินตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

ตารางที่ 6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดิน ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

ลำดับ ที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/ แผนการปฏิบัติ/แผนแม่บท	รายละเอียด
1	รัฐธรรมนูญแห่งอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ²	มาตรา 72 (1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทยเหมาะสมกับสภาพ ของพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน
2	ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ³	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม
3	คำสั่งนโยบายของ คณะรัฐมนตรี แลงต่อรัฐสภา วันที่ 25 กรกฎาคม 2562	<u>นโยบายหลัก</u> 5. การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย 5.3 พัฒนาภาคเกษตร 5.3.1 ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่เหมาะสมและ ไม่ก่อให้เกิดภาระทางการเงินการคลังของภาครัฐ 5.3.2 ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร 5.3.3 ดูแลเกษตรกรผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงและใช้ ประโยชน์ในที่ดินทำกิน แหล่งเงินทุน โครงสร้างพื้นฐาน และปัจจัยการ ผลิตต่างๆ 10. การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้าง การเติบโตอย่างยั่งยืน 10.1 ปรับปรุงระบบที่ดินทำกินและลดความเหลื่อมล้ำด้านการถือ ครองที่ดิน 10.2 ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ แหล่งน้ำชุมชน และ ทะเล <u>นโยบายเร่งด่วน</u> 4. การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม

² ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 134 ตอน 40 ก หน้า 18 ลงวันที่ 6 เมษายน 2560

³ ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 135 ตอน 82 ก หน้า 8 วันที่ 13 ตุลาคม 2561

ตารางที่ 6-1(ต่อ)

ลำดับที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/ แผนการปฏิบัติ/แผนแม่บท	รายละเอียด
4	แผนการปฏิรูปประเทศด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ⁴	ประเด็นย่อยที่ 2.1 จัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ของประเทศ ประเด็นย่อยที่ 2.2 ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม
5	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้ อย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนา อย่างยั่งยืน
6	นโยบายและแผนการบริหาร จัดการที่ดินและทรัพยากรดิน ของประเทศ (พ.ศ. 2560-2579)	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการใช้ที่ดินและทรัพยากรดินเพื่อให้เกิดประโยชน์ สูงสุด ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
7	ยุทธศาสตร์ภาคใต้	ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรหลักของภาคและสร้าง ความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกร ยุทธศาสตร์ที่ 5 อนุรักษ์ ฟื้นฟู และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน
8	แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การบริหารจัดการเพื่อเพิ่มมูลค่าพืชเศรษฐกิจยางพารา และปาล์มน้ำมัน ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาสินค้าเกษตรให้ปลอดภัยและมีศักยภาพใน การส่งออก
9	ยุทธศาสตร์จังหวัดชุมพร (พ.ศ. 2561-2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาเกษตรกรรม การท่องเที่ยว และเชื่อมโยง การพัฒนาในระดับภูมิภาค ยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้มีความสมดุลและยั่งยืน
10	แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี (พ.ศ. 2561-2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 1 โครงสร้างพื้นฐาน และระบบสาธารณสุขปโภคสาธารณสุขการ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม การเกษตร พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว

⁴ ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 135 ตอน 24 ก หน้า 98. 102-103 ลงวันที่ 6 เมษายน 2561 (เล่มที่ 4)

6.3 การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน

การวางแผนการใช้ที่ดินเป็นกระบวนการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ตัดสินใจในการกำหนดรูปแบบหรือกิจกรรมการใช้ที่ดินที่เหมาะสมไว้ล่วงหน้า โดยมีพื้นฐานจากศักยภาพการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรดินตามธรรมชาติ สภาพเศรษฐกิจและสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีการใช้ที่ดิน อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด การวางแผนการใช้ที่ดินมิได้สิ้นสุดลงในขั้นตอนการตัดสินใจ ว่าที่ดินจะทำอะไรดีที่สุด แต่จะต้องรวมถึงการจัดทำมาตรการทุกด้านในการใช้ที่ดินเพื่อให้บรรลุถึงความต้องการใช้ที่ดินนั้น จำเป็นต้องระบุถึงมาตรการ กิจกรรม โครงการ แผนงาน และนโยบายที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ ซึ่งจะช่วยให้บรรลุถึงความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล เป็นการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลด้านกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อกำหนดการใช้พื้นที่อย่างเป็นระบบ เป็นการตัดสินใจในการใช้พื้นที่ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ และตรงตามความต้องการของชุมชน โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการที่จะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อให้เป็นที่ยอมรับ โดยมีความมุ่งหมายให้การใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นนั้น ตอบสนองความต้องการของชุมชนมากที่สุด การกำหนดเขตการใช้ที่ดินตำบลนาขายึดแผนแม่บทของตำบลเป็นหลัก ซึ่งเป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์จังหวัดฉะเชิงเทรา (พ.ศ. 2561-2564) ตามข้อยุทธศาสตร์ที่ 1 และยุทธศาสตร์ที่ 3 ซึ่งเชื่อมโยงและสอดคล้องกับกับนโยบายรัฐบาล ตามแผนบริหารราชการแผ่นดินยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) และสอดคล้องกับทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนปฏิรูปประเทศ รวมทั้งแผนพัฒนารายสาขาต่างๆ หรือแผนเฉพาะด้าน เช่น แผนพัฒนาการเกษตร แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

6.4 เขตการใช้ที่ดิน

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาขา อำเภอลำสนธิ จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้กำหนดออกเป็น 4 เขต ได้แก่ เขตพื้นที่ป่าไม้ เขตพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง และพื้นที่แหล่งน้ำ รายละเอียดดังตารางที่ 6-2

ตารางที่ 6-2 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลนาขา อำเภอลำสนธิ จังหวัดชุมพร

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
1. เขตพื้นที่ป่าไม้	7,720	15.84
2. เขตพื้นที่เกษตรกรรม	36,546	74.97
2.1 เขตปลูกพืชไม้ผล	3,473	7.12
1. เขตปลูกทุเรียน	1,414	2.9
2. เขตปลูกมะพร้าว	339	0.7
3. เขตปลูกไม้ผลผสม	1,720	3.53
2.2 เขตปลูกไม้ยืนต้น	26,618	54.61
1. เขตปลูกปาล์มน้ำมัน	23,974	49.18
2. เขตปลูกยางพารา	2,644	5.42
2.3 เกษตรผสมผสาน	6,375	13.08
2.4 เขตนาข้าว	80	0.16
3. พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	2,651	5.44
4. พื้นที่แหล่งน้ำ	548	1.12
5. พื้นที่อื่นๆ	1,280	2.63
รวม	48,745	100

หมายเหตุ : เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

6.4.1 เขตป่าไม้

มีเนื้อที่ 7,720 ไร่ หรือร้อยละ 15.84 ของเนื้อที่ตำบล พื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลนาขา จะอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (เขตปฏิรูปที่ดินหมายถึง ที่ดินที่เป็นชุมชนเดิมรูปแบบมาก่อน ที่ดินที่เป็นไร่นาทำกินของราษฎรตั้งแต่บรรพบุรุษ และที่ดินป่าเสื่อมโทรมหมดสภาพป่าและไม่สามารถฟื้นสภาพป่าได้อีก รวมไปถึงเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมาย และมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเสียดฉนวน และป่าทำสาร เป็นต้น

6.4.2 เขตเกษตรกรรม

มีเนื้อที่ 36,546 ไร่ หรือร้อยละ 74.97 ของเนื้อที่ตำบล แบ่งออกเป็น 5 เขต ดังนี้

1) เขตปลูกไม้ผล

1.1 เขตปลูกทุเรียน มีเนื้อที่ 1,414 ไร่ หรือร้อยละ 2.90 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินอ่าวลึก (Ak) ชุดดินชุมพร (Cp) ชุดดินคองหงษ์ (Kh) ชุดดินสวี (Sw) ชุดดินทุ่งค่าย (Tuk) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อยข้างต่ำ
- ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง
- ดินเป็นกรด
- มีการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ลาดชัน
- ปัญหาการใช้สารเคมีในปริมาณสูง

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
- แก้ไข/ปรับปรุงพื้นที่ดินกรด
- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
- ยกระดับสินค้าเกษตรปลอดภัย (food safety)
- สนับสนุนการทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
- ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินปุ๋ยรายแปลง
- ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด (โดโลไมท์)
- ส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมีทางการเกษตร
- พัฒนากลุ่มเกษตรกรสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (PGS)
- จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยวิธีกัลและพืช

กิจกรรมที่ขอสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- 1) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล สนับสนุนการขุดบ่อบาดาลเพื่อการเกษตร
- 2) กรมส่งเสริมการเกษตร ส่งเสริมเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน (GAP)/การใช้สารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดแมลง-ศัตรูพืช
- 3) กรมวิชาการเกษตร ถ่ายทอดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูทุเรียนและการจัดการโรค/แมลงศัตรูพืช

1.2 เขตปลูกไม้ผลผสม มีเนื้อที่ 1,720 ไร่ หรือร้อยละ 3.53 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินอ่าวลึก (Ak) ชุดดินชุมพร (Cp) ชุดดินคองหงษ์ (Kh) ชุดดินสวี (Sw) ชุดดินทุ่งค่าย (Tuk) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ดินเป็นกรด

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยชีวภาพ
- ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด

- ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินปุ๋ยรายแปลง

กิจกรรมที่ขอสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- กรมส่งเสริมการเกษตร ส่งเสริมเกษตรกรปลอดภัยและได้มาตรฐาน (GAP)

2) เขตปลูกไม้ยืนต้น

2.1) เขตปลูกยางพารา มีเนื้อที่ 2,644 ไร่ หรือร้อยละ 5.42 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ ชุดดินอ่าวลึก (Ak) ชุดดินชุมพร (Cp) ชุดดินคองหงษ์ (Kh) ชุดดินสวี (Sw) ชุดดินทุ่งค่าย (Tuk) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ดินค่อนข้างเป็นกรด

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์
- ปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- ปรับเปลี่ยนเป็นการเกษตรแบบผสมผสานเพื่อลดความผันผวนของราคา

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยอินทรีย์วัตถุร่วมกับ

ปุ๋ยเคมี

- ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินปุ๋ยรายแปลง
- ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด (โดโลไมท์)

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- การยางแห่งประเทศไทย ส่งเสริมและอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี ในการปลูกยางพาราคุณภาพดี และให้ผลผลิตสูง

2.2) เขตปลูกปาล์มน้ำมัน มีเนื้อที่ 23,974 ไร่ หรือร้อยละ 49.18 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินพะโต๊ะ (Pto) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ปัญหาดินกรดจัด
- โรคระบาดในพื้นที่ปาล์มน้ำมัน

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์
- ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน
- ปรับปรุง/แก้ไขปัญหาดินกรด

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์
- ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด (โดโลไมท์)
- ปรับเปลี่ยนเป็นการเกษตรแบบผสมผสานเพื่อลดความผันผวนของราคา

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- กรมส่งเสริมการเกษตร ส่งเสริม/อบรมให้ความรู้การทำเกษตรผสมผสาน

6.4.3 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง

มีเนื้อที่ 2,651 ไร่ หรือร้อยละ 5.44 ของเนื้อที่ตำบล จำแนกตามข้อมูลจากการสำรวจสภาพการใช้ที่ดินตำบลนาขา (กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน, 2561) ร่วมกับจากการสำรวจภาคสนามเพิ่มเติม และคำนวณเนื้อที่ด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

พื้นที่ชุมชนที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดินนี้ เป็นชุมชนที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน หากมีการขยายตัวในอนาคต ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- องค์การบริหารส่วนตำบล ส่งเสริมให้ครัวเรือนจัดเก็บน้ำในรูปแบบธนาคารน้ำใต้ดิน, ขุดเจาะบ่อบาดาลเพื่อประปาหมู่บ้าน

6.4.4 เขตแหล่งน้ำ

มีเนื้อที่ 548 ไร่ หรือร้อยละ 1.12 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึงต่างๆ อ่างเก็บน้ำ บ่อน้ำ และแหล่งน้ำสาธารณะ ซึ่งใช้ประโยชน์ทั้งทางด้านเก็บกักน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค และใช้ในด้านการเกษตรกรรม ตลอดจนเป็นเพาะพันธุ์เลี้ยงสัตว์น้ำของชุมชน

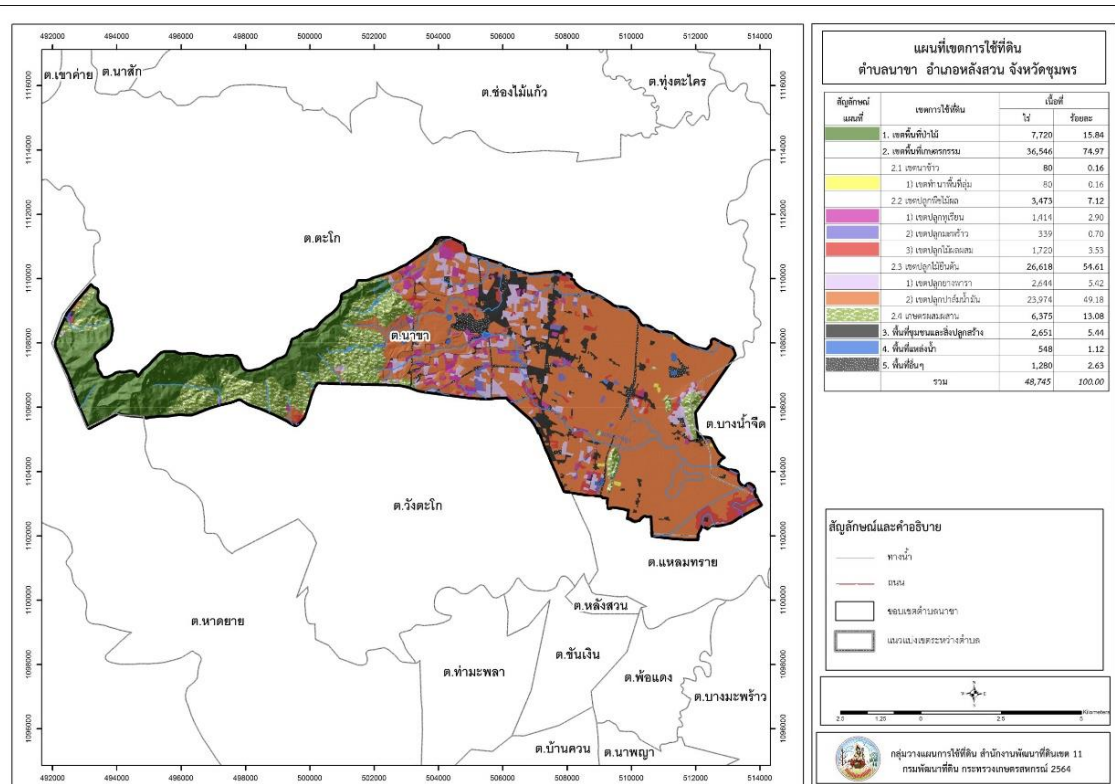
ในการบริหารจัดการน้ำ รูปแบบการพัฒนาและแนวทางการจัดการควบคู่แลรักษาแหล่งต้นน้ำธรรมชาติ และแหล่งน้ำสาธารณะที่สร้างขึ้นไม่ให้เสื่อมโทรมทั้งด้านคุณภาพของน้ำและความสามารถในการกักเก็บน้ำ ร่วมกับการวางมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อรักษาสภาพของแม่น้ำลำคลองไม่ให้ตื้นเขิน ในส่วนของชาวบ้านต้องช่วยกันรักษาไม่ทิ้งขยะหรือปล่อยน้ำเสียลงในแหล่งน้ำ รวมถึงหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องต้องช่วยพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กให้กระจายอยู่ทั่วพื้นที่เพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภคและการเพาะปลูกในช่วงขาดน้ำ รวมถึงพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพลดการสูญเสียโดยเปล่าประโยชน์ โดยนำรูปแบบธนาคารน้ำใต้ดินมาใช้ เพื่อให้เป็นต้นแบบการบริหารจัดการน้ำแก่ชุมชนต่อไป

แหล่งน้ำในเขตนี้เป็นแหล่งน้ำที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันจะมีการพัฒนาแหล่งน้ำในระยะต่อไป โปรดดูรายละเอียดในบทที่ 7 หัวข้อ 7.5 และ 7.6

6.5 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน

ระบบเกษตร	เดือน											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
พืชเศรษฐกิจ	ปาล์มน้ำมัน, ยางพารา											
ไม้ผล	ทุเรียน, มังคุด											
พืชผัก	พืชผัก											

รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

6.6 การจัดการความเสี่ยง

การแก้ไขปัญหาตามที่มีข้อเสนอจากชุมชนและเทศบาลตำบลนาขาต้องดำเนินการจัดการทั้งระบบคือปัญหาด้านทรัพยากรน้ำให้แก้ไขปัญหารวม 5 ประการ คือ (1) โครงการขุดลอกแหล่งน้ำซึ่งรวมถึงอ่างเก็บน้ำ สระน้ำ หนองน้ำสาธารณะ เป็นต้น (2) โครงการขุดเจาะน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร (3) โครงการขุดเจาะบ่อบาดาลร่วมกับโซลาร์เซลล์ (4) โครงการก่อสร้างท่อส่งน้ำเพื่อการเกษตร (5) ก่อสร้างฝายชะลอน้ำ อ่างเก็บน้ำ โครงการแก้มลิงนั้นไม่สามารถแก้ไขปัญหแต่ละเรื่องและแต่ละพื้นที่ได้ จำเป็นต้องดำเนินการเป็นระบบทั้งตำบลจึงจะสามารถแก้ไขปัญหาทั้งหมดได้

บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังจากจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร แล้วจะต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่างๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลนาขาไปเสนอต่อสภา อบต.นาขา เพื่อมีมติให้ความร่วมมือกับกรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผน

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินชุมพร เสนอเป้าหมายและงบประมาณ รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.2 ตัวชี้วัด

กิจกรรมที่กรมพัฒนาที่ดินจะดำเนินการในพื้นที่ตำบลนาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร จำนวน 4 โครงการ ดังนี้

- 1) การบริหารจัดการน้ำ
- 2) การปรับปรุงบำรุงดิน
- 3) พื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
- 4) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

7.3 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เขตพื้นที่เกษตรกรรม

เขตปลูกไม้ผลและเขตปลูกไม้ยืนต้น มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้

- 1.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
 - 1.1.1) ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน (ศูนย์ต่อยอด)
 - 1.1.2) ส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
 - 1.1.3) ส่งเสริมเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ด้วยระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม
 - 1.1.4) สนับสนุนงานพัฒนาที่ดินเพื่อส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่
 - 1.1.5) ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน
 - 1.1.6) ผลิตปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน
 - 1.1.7) ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด
 - 1.1.8) พัฒนาคอนกรีตดินในระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่
 - 1.1.9) ส่งเสริมการเก็บตัวอย่างดินและการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

- 1.1.10) ส่งเสริมและพัฒนาต่อยอดกลุ่มเดิมที่เข้มแข็ง
 - 1.2) การบริหารจัดการน้ำ
 - 1.2.1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - 1.2.2) การก่อสร้างระบบท่อส่งน้ำ
 - 1.2.3) การปรับปรุงซ่อมแซมฝายน้ำล้น อ่างเก็บน้ำ โรงสูบน้ำ
 - 1.3) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
 - 1.3.1) อนุรักษ์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก
 - 1.3.2) จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว
- (ตารางที่ 7-1)

7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น

เขตพื้นที่เกษตรกรรม

เขตปลูกไม้ผลและเขตปลูกไม้ยืนต้น มีกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

- 1) ส่งเสริม และ สนับสนุน เกษตร ปลอดภัย และได้มาตรฐาน (GAP)
(กรมส่งเสริมการเกษตร)
- 2) อบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
(กรมส่งเสริมการเกษตร)
- 3) อบรมถ่ายทอดความรู้เรื่อง การป้องกันกำจัดโรค-แมลงศัตรูไม้ผล
(กรมวิชาการเกษตร)
- 4) อบรมการใช้สารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดแมลง-ศัตรูพืช (กรมส่งเสริมการเกษตร)
- 5) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรแบบแปลงใหญ่ (กรมส่งเสริมการเกษตร)
- 6) ส่งเสริมและอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการปลูกปาล์มน้ำมันและ
ยางพารา (กรมวิชาการเกษตร)

แหล่งน้ำ มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

- 1) โครงการก่อสร้างเขื่อนชลประทาน
- 2) โครงการแก้มลิง (ถ้ำหนองปลา)
- 3) โครงการก่อสร้างระบบเปิด-ปิดน้ำ
- 4) โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งพัง
- 5) โครงการขุดลอกคลองชลประทาน
- 6) โครงการขุดเจาะบ่อบาดาลพลังงานแสงอาทิตย์
- 7) โครงการพัฒนาอ่างเก็บน้ำ

(ตารางที่ 7-2)

7.5 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ อบต.นาขา อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2564 ประชาชนในพื้นที่ที่มีความต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับ การ

พัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ การพัฒนาระบบส่งน้ำ การก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ และฝายน้ำล้น ดังนี้

7.5.1 การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

- 1) โครงการขุดลอกแหล่งน้ำขนาดเล็ก หมู่ 1, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 และ 13
- 2) โครงการขุดเจาะบ่อบาดาลพลังงานแสงอาทิตย์ หมู่ 6, 7, 8, 9, 12 และ 13
- 3) โครงการขุดเจาะบ่อบาดาลเพื่อการเกษตร หมู่ 10
- 4) โครงการพัฒนาอ่างเก็บน้ำ หมู่ 8
- 5) โครงการซ่อมแซมฝายน้ำล้น หมู่ 7, 8, 10 และ 11
- 6) โครงการซ่อมแซมอ่างเก็บน้ำ หมู่ 8

7.5.2 การพัฒนาระบบส่งน้ำ

- 1) โครงการระบบส่งน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ หมู่ 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 และ 13

7.5.3 การก่อสร้างอ่างเก็บน้ำและฝายน้ำล้น

- 1) โครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก หมู่ 6, 7, 9, 10, 11 และ 12
- 2) โครงการก่อสร้างฝายน้ำล้น หมู่ 8, 10 และ 11
- 3) โครงการก่อสร้างฝายชะลอน้ำ (ฝายแม้ว) หมู่ 6, 8, 10, 11 และ 13

ปัญหาของตำบลนาขาในภาพรวมสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 3 ประการ คือ 1) ปัญหาดินเสื่อมโทรม 2) ปัญหาการขาดแคลนน้ำ 3) ปัญหาการใช้สารเคมีทางการเกษตรในปริมาณสูง ปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อผลผลิตพืชและคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในชุมชน

7.6 ระยะเวลาดำเนินการ

7.6.1 กำหนดแผนการดำเนินการระยะ 5 (ปีงบประมาณ 2565-2569) กิจกรรมที่ต้องดำเนินการ คือ

- 1) กิจกรรมปรับปรุงบำรุงดิน
 - จัดทำกรอบงบประมาณโดยสามารถดำเนินการได้พร้อมกันในคราวเดียว
- 2) การบริหารจัดการน้ำ
 - จัดทำโครงการอนุรักษ์ดินและน้ำ สำรวจและออกแบบเพื่อขอสนับสนุน

งบประมาณ

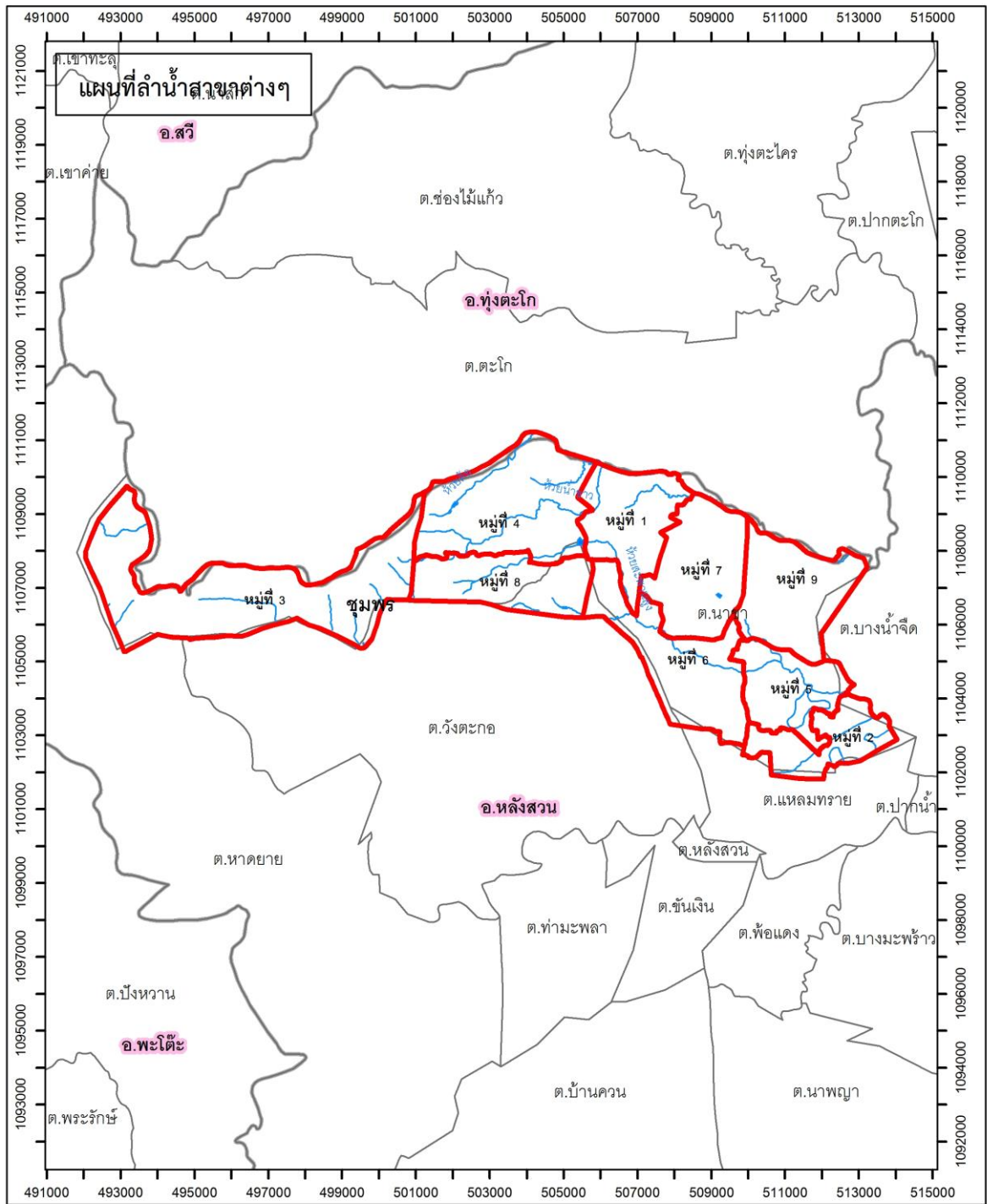
- 3) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

- มีอยู่ 2 กิจกรรม ดำเนินการได้ตั้งแต่ระยะปีที่ 1 ของโครงการโดยต้อง

ดำเนินการควบคู่กับการกิจกรรมปรับปรุงบำรุงดินและการบริหารจัดการน้ำ

7.6.2 การพัฒนาที่ดินและน้ำทั้งระบบ

การเร่งรัดแก้ไขปัญหาคความเสื่อมโทรมของดินและการขาดแคลนน้ำ คือ การประกาศเขตพื้นที่ตำบลนาขาเป็นเขตอนุรักษ์ดินและน้ำ ตามบทบัญญัติมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

	ขอบเขตจังหวัด		ขอบเขตตำบลนาขา
	ขอบเขตอำเภอ		
	ขอบเขตตำบล		
	ทางน้ำ		
	แหล่งน้ำ		

Scale: 1 5 0 1 2 Kilometers

กลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11
กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2564

รูปที่ 7-2 ลำน้ำสาขาต่างๆ

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

แผนงาน/โครงการ	หน่วยนับ	เป้าหมาย	งบประมาณ
1. การปรับปรุงบำรุงดิน			
1) ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน (ศูนย์ต่อยอด)	แห่ง	1	4,000
2) ส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	ราย	100	5,000
3) ส่งเสริมเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ด้วยระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม PGS	กลุ่ม	2	18,000
4) สนับสนุนงานพัฒนาที่ดินเพื่อส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่	ราย	30	40,560
5) ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน	ไร่	100	15,000
6) ผลิตปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน	ตัน	100	340,000
7) ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด	ไร่	200	170,000
8) พัฒนาคุณภาพดินในระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	กลุ่ม	2	101,560
9) ส่งเสริมการเก็บตัวอย่างดินและการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	ตัวอย่าง	100	150,000
10) ส่งเสริมและพัฒนาต่อยอดกลุ่มเดิมที่เข้มแข็ง	ราย	30	8,550
2. การบริหารจัดการน้ำ			
1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ			
- โครงการขุดลอกแหล่งน้ำขนาดเล็ก	แห่ง	10	-
- โครงการพัฒนาอ่างเก็บน้ำ	แห่ง	1	-
- โครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก	แห่ง	6	-
- โครงการก่อสร้างฝายน้ำล้น	แห่ง	3	-
- โครงการก่อสร้างฝายชะลอน้ำ (ฝายแม้ว)	แห่ง	5	-
2) การก่อสร้างระบบท่อส่งน้ำ	แห่ง	8	-
3) การปรับปรุงซ่อมแซมฝายน้ำล้น อ่างเก็บน้ำ โรงสูบน้ำ	แห่ง	5	-
3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน			
1) รมรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก	กล้า	100,000	120,000
2) จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว	ไร่	30	68,000

หมายเหตุ : งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นกรณีประเมินเบื้องต้นอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรร

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
พื้นที่เกษตรกรรม	<ol style="list-style-type: none">1) ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรปลอดภัยและได้มาตรฐาน (GAP) (กรมส่งเสริมการเกษตร)2) อบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)3) อบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดโรค-แมลงศัตรูไม้ผล (กรมวิชาการเกษตร)4) อบรมการใช้สารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดแมลง-ศัตรูพืช (กรมส่งเสริมการเกษตร)5) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรแบบแปลงใหญ่ (กรมส่งเสริมการเกษตร)6) ส่งเสริมและอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการปลูกปาล์มน้ำมันและยางพารา (กรมวิชาการเกษตร)
แหล่งน้ำ	<ol style="list-style-type: none">1) โครงการก่อสร้างเขื่อนชลประทาน2) โครงการแก้มลิง (ถ้าหนองปลา)3) โครงการก่อสร้างระบบเปิด-ปิดน้ำ4) โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งพัง5) โครงการขุดลอกคลองชลประทาน6) โครงการขุดเจาะบ่อบาดาลพลังงานแสงอาทิตย์7) โครงการพัฒนาอ่างเก็บน้ำ (กรมชลประทาน/หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา/กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)

เอกสารอ้างอิง

กรมการปกครอง. 2563. ข้อมูลจำนวนประชากรและบ้าน (ณ เดือนมกราคม พ.ศ. 2562). กระทรวงมหาดไทย.
ไฟล์ข้อมูล.

กรมการพัฒนาชุมชน. 2562. รายได้-รายจ่ายต่อครัวเรือน ตำบลนาขาปี 2562. ไฟล์ข้อมูล.

กรมพัฒนาที่ดิน. 2563. หมอดินอาสาตำบลนาขาปี2563. ไฟล์ข้อมูล.

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2563. จำนวนครัวเรือนเกษตรกรปี2563. ไฟล์ข้อมูล.

กรมอุตุนิยมวิทยา. 2563. ภูมิอากาศจังหวัดชุมพร. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.

แหล่งที่มา:<http://climate.tmd.go.th/data/province/ใต้ฝั่งตะวันออก/ภูมิอากาศชุมพร.pdf>.

ค้นเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2564.

กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน. 2561. ข้อมูลสภาพการใช้ที่ดิน
จังหวัดชุมพร. ไฟล์ข้อมูล.

กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน. 2564. ข้อมูลสภาพการใช้ที่ดิน
จังหวัดชุมพร. ไฟล์ข้อมูล.

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2562. ข้อมูลบ่อน้ำบาดาล. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. ไฟล์ข้อมูล.

กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน. 2562. ข้อมูลทรัพยากรดิน. ไฟล์ข้อมูล.

คันสนีย์ อรัญวาสน์ และคำรณ ไทรพัก. 2562. คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน สำหรับการวางแผนการใช้ที่ดิน
ระดับตำบลและระดับจังหวัด.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2559. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่สิบสอง (พ.ศ. 2560 - 2564). ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดชุมพร. 2563. ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์จังหวัดชุมพร พ.ศ. 2563.
ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานจังหวัดชุมพร. 2563. แผนพัฒนาจังหวัดชุมพร (พ.ศ. 2561 – 2565). ไฟล์ข้อมูล.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 2562. คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภาวันที่ 25 กรกฎาคม 2562.
ไฟล์ข้อมูล.

องค์การบริหารส่วนตำบลนาขา. 2562. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากองการบริหารส่วนตำบลนาขา,
แหล่งข้อมูล:https://www.nakha.go.th/datacenter/doc_download/a_100215_144100.pdf.
ค้นเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2564.